

UMUDUN KADINLARI

Yazılı, sesli aylık dergi

Engelli Kadınlar Seslerini Duyurmak istiyor

Yıl 1
Sayı 1
Şubat 2022

Avrupa Birliği
sivil düşün

UMUDUN KADINLARI YAZILI VE SESLİ AYLİK DERGİ KÜNYESİ

Sayfanın sol üst köşesinde üst bilgi olarak derginin logosu yer alıyor. İki bulut arasından doğan güneş görüntüsü. Bulutlar mavi, güneş sarı. Görüntünün üstünde yarım ay şeklinde dizilmiş umudun kadınları yazısı. Altında düz biçimde dizilmiş “yazılı, sesli aylık dergi” yazısı. Yazılar mor.

Yıl: 1 / Sayı: 1 / Şubat: 2022

Yayın Kurulu Üyeleri: Aynur Yurtseven, Emine Kamçı, Emine Ortakaya, Selvet Bayraktar Tokat, Sultan Çamur Karataş, Şule Sepin İçli

Seslendirenler: Simge Şengel, Sultan Çamur Karataş

Editör: Başak Akdağ Turan

İletişim

Web sitesi

www.umudunkadinlari.com

E-posta

umudunkadinlari@gmail.com

Youtube Kanalı

youtube.com/channel/UCemhgfNg5mivFwRrJPO9FZQ

Twitter

twitter.com/KadUmudun

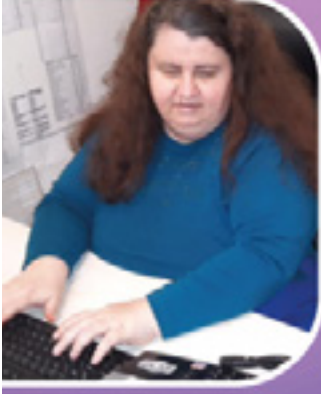
Facebook

facebook.com/Umudun-Kadinlari-Dergi-107662891830597/?ref=page_internal

WhatsApp

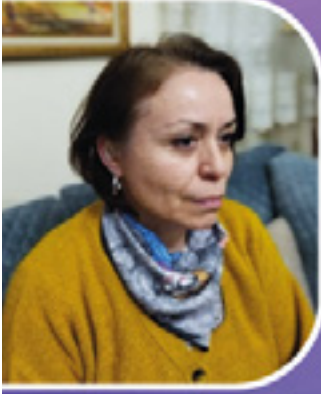
Şule Sepin İçli: [05323604831](https://wa.me/05323604831)
Sultan Çamur Karataş: [05065140294](https://wa.me/05065140294)

Bu çalışma Avrupa Birliği Sivil Düşün Programı kapsamında Avrupa Birliği desteği ile hazırlanmıştır. İçeriğin sorumluluğu tamamıyla Şule Sepin İçli'ye aittir ve AB'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

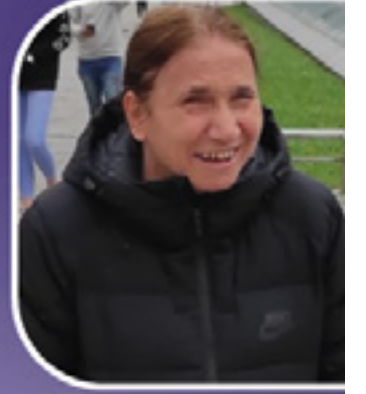
**Düşüncemizi Paylaşma
Hakkımızı Kullanıyoruz.**

**Umudumuzu
Çoğaltmak
İçin Yazıyoruz.**

**Gözünüz Kulağınız
Bizde Olsun.**

**Söyleyecek
Sözümüz
VAR !**

**Dergimizi,
internet üzerinden**

yazılı ve sesli olarak izleyebilirsiniz.

**www.umudunkadinlari.com
umudunkadinlari@gmail.com**

Afişin sol yanında 4 ve sağ yanında 4 kadın fotoğrafı yer alıyor. Yayın kurulu 6 ve dergi yazarı 2 kadın Fotoğrafların arasındaki boşlukta derginin logosu. Düşüncemizi paylaşma hakkımızı kullanıyoruz. Umudumuzu çoğaltmak için yazıyoruz. Gözünüz kulağınız bizde olsun. Söyleyecek sözümüz var. Dergimizi internet üzerinden yazılı ve sesli olarak izleyebilirsiniz yazıyor. Web sitesi: www.umudunkadinlari.com E-posta: umudunkadinlari@gmail.com Afişin en altında AB ve Sivil düşün Logoları ve sorumluluk reddi yazısı.

Yazılı, sesli aylık dergi

- Kùltür- sanat etkinliklerini,
- Kadın hakları ile ilgili haberleri,
- Güncel yaşam becerilerini,
- Kadınların ürettiği öykü ve şiirleri,
- Tarihte mücadele etmiş kadınları,
- İlham veren kadınları,

- Rol model olmuş kadınları,
- Kadın ve politikayı,
- Yasal haklarımızı,
- Kadın ve sağlığı,
- Kadın örgütlerini,
- Özgün yazılarımızı

**Paylaşmak için
Umudun Kadınları Dergisindeyiz.**

Taraf devletler

Madde 3

(g) Kadın erkek eşitliği;

Madde 6

1. Engelli kadınların tüm insan hak ve temel özgürlüklerinden tam ve eşit koşullarda yararlanmaları,
2. tam gelişimi, ilerlemesi ve güçlenmesi,

Madde 21

Engellilerin düşünce ve ifade özgürlüğünden diğer bireylerle eşit koşullar altında yararlanabilmesi için uygun tüm tedbirleri alır.

ENGELLİLERİN HAKLARINA İLİŞKİN SÖZLEŞME

Bize ulaşabilirsiniz
umudunkadinlari@gmail.com

Bizi izleyebilirsiniz
www.umudunkadinlari.com

İnfoğrafikte sol üst köşede derginin logosu yer alıyor. Logonun sağ yanında, Kùltür- sanat etkinliklerini, Kadın hakları ile ilgili haberleri, Güncel yaşam becerilerini, Kadınların ürettiği öykü ve şiirleri, Tarihte mücadele etmiş kadınları, İlham veren kadınları, Rol model olmuş kadınları, Kadın ve politikayı, Yasal haklarımızı, Kadın ve sağlığı, Kadın örgütlerini, Özgün yazılarımızı Paylaşmak için Umudun Kadınları Dergisindeyiz yazıları. Orta bölümde biri engelsiz, diğerleri çeşitli engel gruplarını temsil eden 5 kadın figürü ile Türkiye haritası ve Türkiye nüfusunun %50'si kadın, %12'si engelli, %6'sı engelli kadın bilgileri. Alt bölümde ENGELLİLERİN HAKLARINA İLİŞKİN SÖZLEŞME Taraf devletler, Madde 3(g) Kadın-erkek eşitliği; Madde 6 1. Engelli kadınların tüm insan hak ve temel özgürlüklerinden tam ve eşit koşullarda yararlanmaları, 2. tam gelişimi, ilerlemesi ve güçlenmesi, Madde 21. Engellilerin düşünce ve ifade özgürlüğünden diğer bireylerle eşit koşullar altında yararlanabilmesi için uygun tüm tedbirleri alır. Bilgileri. Bu bilgilerin yanında kadın ve erkeği temsil eden figürler ile ayakta duran engelsiz bir erkek ve onun yanında yükseltide durarak erkekle aynı boya gelip eşitlenmiş tekerlekli sandalyede bir kadın figürü. Bunların altında Bize ulaşabilirsiniz umudunkadinlari@gmail.com Bizi izleyebilirsiniz Web sitesi: www.umudunkadinlari.com bilgileri yer alıyor. infografiğin en altında AB ve Sivil düşün Logoları ve sorumluluk reddi yazısı .

UMUDUN KADINLARINDA BU AY

2022 yılının ikinci ayından herkese umut dolu merhabalar sevgili okurlarımız. Yeni yılda sizlere *umutlu bir müjde verelim* dedik ve Umudun Kadınları Dergimizle sizleri tanıştırmak istedik. Özgün yazılarımız, söyleşilerimiz ve dolu dolu köşelerimizle sizlerin karşısındayız. Bakalım kimler neleri yazmış bu sayımızda

Bu kadar kısacık bilgi vererek başlayabilir miyiz dergimize? İşte dergimizle ilgili merak ettiğiniz tüm bilgiler, **Sultan Çamur Karataş**'ın *Umudun Kadınları Başlarken* yazısında.

Son haftalarda gündem olmuş bir teyzemiz var. Onun adını duymayanınız kalmamıştır. İster-seniz bir de **Emine Ortakaya**'nın *Hay Sen Çok Yaşa Emi Zehra Teyze* yazısına kulak verelim. Bakalım nasıl anlatmış bu emekçi kadını bize?

Özellikle görme engellilerin yaşamını merak edenlerimiz çoktur. Emine Kamçı, pratik bilgilerle ilgili merakınızı gideriyor ve yardım isteyen görme engellileri duyuyor. Nevresim ve çarşafı nasıl kolayca ayırt edebileceğimizi ve sıvıları nasıl kolay doldurabileceğimizi anlatıyor *Deneyimlediklerim* köşesinde.

Umuttan alırsız mücadele gücünü. Özellikle kadınlar için çok önemlidir umut. Umutla ilgili daha fazla ayrıntılara girmeden, gelin okuyalım **Sultan Çamur Karataş**'ın *Umut* yazısını ve dergimizi umutla sahiplenelim.

Selvet Bayraktar Tokat öyle bir köşe hazırlamış ki; bizim için kadınlar açısından neler olup bittiğini adeta yaşatmış yeniden. Ayrıntılarını *Sanatın Kadın Sesleri* köşemizden öğrenelim.

Kim istemez bağımsız yaşamayı ve özgür olmayı. **Şule Sepin İçli** de yaşanmış örneklerden yola çıkarak anlatmış bağımsızlığın verdiği tadı *Bağımsız Yaşam* yazısında.

Gitmesini umut ediyoruz, bir türlü vazgeçmiyor bizden Corona, hepimizin sağlığını derinden etkileyen ve kadınları zor durumlara düşüren coronanın yarattığı sonuçları anlatmış bizlere **Şükriye Ece Abay** *Covid 19 Salgınının Kadın Sağlığı Üzerindeki Etkileri* yazısında. Bu yazı için *Dengede Kalmak* köşemizi ziyaret etmelisiniz.

Altı Nokta Körler Derneği geçtiğimiz yılın Aralık ayında genel kurulunu yaptı. Peki kadınlara ne oldu? **Selvet Bayraktar Tokat**, *Altı Nokta Körler Derneğinde Kadının Adı Yok* diyor. Neden acaba?

Kadınlar örnek olmalı dayanışarak kadınların yaşamlarına. **Sevda Doğan** örgüyle başlayan mücadelesini anlatıyor **Şule Sepin**'le yaptığı söyleşide. Nerede mi? Rol Modellerimiz Köşesinde.

Artık çocukları leyleklerin getirdiğine kimse inanmıyor. Leylekle sakatlığı arasında ilginç bir ilişki kuruyor, adeta ironi yapıyor **Aynur Yurtseven** *Hayallerimi İnciten Leylek* yazısında.

Tarihin Kadın Yüzleri köşemizde, **Şule Sepin İçli** Pakistan'ın ilk kadın başbakanını buluşturuyor bizlerle. Siz onun adını bilirsiniz ama takma adı Pinki'yi yeni duyanlarımız olacaktır aramızda.

Selvi Boylum Al Yazmalım köşemizde, **Emine Kamçı**'nın yazdığı, *Düşlerimin Çıglıkları* ve **Saime Bircan Sak**'dan bir şiir var. Öykünün konusu da sürpriz olsun.

Kadınlar politik yaşamın neresinde? **Emine Ortakaya** *Kurtlar Sofrası'nda Kadınların bakış açılarına, dünya görüşlerine göre siyasetle ilişkileri nasıl bir Korelasyon Oluşturuyor?* diyerek arıyor köşemizin kapısını.

Çalışkan, mücadeleci kadınları anlatmadan hazırlanabilir mi dergimiz? *Arı Kovanı* köşemizde, **Eylem Yurtsever** Almanya'ya uzanıyor ve **Ayten Gözipek**'le söyleşiyor. Annelik engel tanımıyor. *Bir Annenin Eğitilmesi* yazısının 1. Bölümünden okuyalım.

Bir ay içerisinde dünyadaki, ülkemizdeki kadınlarla ilgili neler olup bitmiş? Bu haberlerin derlemesi *Kadının Güncesi* köşemizde **Selvet Bayraktar Tokat**'ın yorumlarıyla okumanızı bekliyor.

Umut Şarkıları köşemizde, **Güler Özince**, *Öyle Olsa* diyor.

Bu ay bizden bu kadar. Artık veda etmenin zamanı geldi.

Bir sonraki sayıda yeniden buluşmak umuduyla, keyifle okumalar ve gelsin bize umutlu yorumlar.

UMUDUN KADINLARI BAŞLARKEN

Merhaba sevgili okuyucularımız. Bu size ilk merhabamız. Biz bir grup kadın bir araya geldik. Düşüncelerimizi, duygularımızı, dertlerimizi, sevinçlerimizi, kaygılarımızı, umutlarımızı paylaştık. Gördük ki; paylaşmak istediğimiz ne çok şeyimiz var ve paylaştıkça zenginleşiyoruz, her şeyin daha iyiye gideceğine ilişkin umudumuz artıyor. Bu paylaşımı başka insanlarla da yapsak, birbirimize umut aşılacak ne güzel olur diye düşündük.

Bu düşüncemizi gerçekleştirmek için bir dergi çıkarmayı istedik.

İnternette paylaşacağımız hem yazılı hem sesli dergi olsun, okumak isteyen engelli arkadaşlarımız bir engelle karşılaşmadan okuyabilsin, ayda bir okuyucularımızla buluşalım diye tasarladık.

Dergimizde hak savunucusu olan; insan, hayvan, bitki, doğa, hava, su, toprak, dünya, evren kısaca tüm varlıkların korunmasını temel alan, ayrımcılığa karşı çıkan, eşitliğe inanan, adalete inanan, toplumsal cinsiyet eşitliğine ulaşmak için mücadele eden ve bu ilkelerin gerçekleştirebileceği umudunu taşıyan öncelikle kadınlar yazı yazabilsin, görüşlerini paylaşabilsin. Erkekler kadın hakları temalı yazılar yazabilsin. Sesini duyuramadığını düşünen arkadaşlarımız seslerini duyurabilsin.

Dergimizin her bir yazısı, her bir röportajı, şarkısı, şiiri bize umut olsun. Paylaştıkça çoğalalım, güçlenelim.

Yapmak istediklerimizi en iyi ifade eden sözcüğün “umut” olduğunu düşünerek dergimizin adının, **Umudun Kadınları** olmasına karar verdik.

Dergimizde çokça kadın hakları ve engelli kadın haklarına ilişkin içerikler yer alacak. Yanı sıra bütün hak alanları da ilgi alanımızda.

Dergimiz aşağıda yer alan bölümlerden oluşuyor.

1. Sanatın Kadın Sesleri	7. Rol Modellerimiz
2. Kadın Güncesi	8. Hak mı, Hukuk mu, lütuf mu?
3. Deneyimlediklerim	9. Dengede Kalmak
4. Selvi Boylum Al Yazmalım, Öykü-şiir	10. Arı Kovanı
5. Tarihin Kadın Yüzleri	11. Çoğalalım-çoğaltalım
6. Kurtlar Sofrası	12. Yazılarımız

Bu bölümlerden bazılarını her sayıda yer alacak biçimde, bazılarını ise iki sayıda bir yer alacak biçimde planladık.

Merhabalarımızın çoğalması dileğiyle.

Umutlu kalın...

HAY SEN ÇOK YAŞA E Mİ ZEHRA TEYZE

tığını söylüyor ve *Onca paranın, 128 milyar Dolar'ın nereye gittiğini, o kadar döviz kimin aldığını* soruyor.

Zehra Canan Ankara sokaklarında kendi ördüğü veya başkalarına ördürdüğü patik, çorap, vb. satarak geçiniyor. Daha önceleri ise bir bakkal dükkânı varmış. Bakkal batınca bu işporta işine başlamış.

İlk olarak, ilkokul çağlarında babalarını kaybettiklerinde yedi kardeş çalışmaya başlamışlar ve Zehra Canan o gün bugündür çalışmaya devam ediyor. Hayatın zorlukları onu aynı zamanda adeta bir filozof da yapmış; hayatta kârı-zararı inceden inceye hesaplamak zorunda kalmak... 1990 yılında esnaflığa başlamış, 2003 yılında gelen yüklü bir vergi cezasıyla (o zamanın parasıyla 70 milyar TL), bakkal dükkânını kapatmak zorunda kalmış. Esasen ilkökuldükten de çok başarılı bir öğrenciymiş fakat okulu bitirememiş.

Kitap okumayı çok seviyor Zehra Canan. En çok sevdiği yazarlar Dostoyevski ve öteki Rus yazarlar. Otobüs yolculukları boyunca Aristoteles de okuyor. Sosyal medyadaki takipçileri ona ekonomi bakanlığını layık görüyor. Parti kurarsa şimdiden o partinin üyesi olma sözü verenler de cabası. En dikkat çekici olanı da, ısrarla Nurettin Nebati'ye Zehra Canan'ın videosunu izlemesi tavsiyesini vermeleri.

Ortaya karışık sosyal medya grubu Zehra Canan'ı keşfetmiş. Herhalde izlenme rekorları kırıyordur.

Ne diyelim, böyle umut dolu insanlara her zaman ihtiyacımız var.

Sen Umudun kadınısın Zehra Teyze.

Bilmeyeniniz yoktur; bugünlerde sosyal medya fenomeni olmuş bir teyze var, Zehra Canan: Namı diğer “ekonomist teyze”. Bilinçli, uyanık, feleğin çemberinden geçmiş bu teyzenin çok çarpıcı yönleri var. İktidar erkinin boşluklarını çok iyi yakalıyor ve sorularını art arda, takır, takır soruyor. Ben, kendisini geçenlerde Fox Ana Haber Bülteninde izledim.

Bir felsefesi var Zehra Canan'ın;

Benim için din, ırk, milliyet fark etmez, diyor.

Devamla: *Yeter ki iyi yönetilsin, herkese eşit davranılsın,”* istiyor.

Eleştirilerine devam ediyor:

Sen benim vergilerimi alıp, arkadan zammı dayıyorsun! Sen, istihdam yarat, üretim yap! Neden yapmıyorsun?

Döviz konusunda da tabii ki bir fikri var Zehra Canan'ın: *Hükûmetin Dolar'ı 8 Lira'dan alıp, 18 Lira'ya çıkardıktan sonra 12 Lira'ya indirerek, aradaki alım-satımlarda borçlu olan insanları daha da borçlandırmış olduğunu düşünüyor. İktidardakilerin Merkez Bankası'nın içini de boşalt-*

DENEYİMLEDİKLERİM

Deneyimlediklerim köşemizden hepinize merhaba sevgili okurlarımız.

Bu köşemizde sizlerle deneyimlediğimiz ve sizin de işinize yarayacağını düşündüğümüz pratik bilgileri paylaşacağız. Yararlanmanız umuduyla.

DÜĞMELER YARDIMIYLA

Bir nevresim takımına ait çarşaf, yastık ve yorgan kılıfı gibi parçaların görmeyen biri tarafından belirlenmesi için bu parçalara şekli aynı olan düğmeler dikilir ve böylece benzer renkler kolaylıkla saptanır.

Kaynak: Sevinç Bayram

SIVI DOLDURMAYA DAİR

Görme engelli arkadaşlarımız bardaklara sıvı doldururken çeşitli yöntemler denerler. Örneğin, sesine ya da ağırlığına, özellikle de sıcak içeceklerde ısıya göre işlem yaparlar.

Bir başka yöntemse, çay veya tatlı kaşığıyla sıvıyı kontrol etme yöntemidir. Doluşundan emin olmadığımız durumlarda bu yöntem çok geçerlidir. Şöyle ki; öncelikle bardağın ağzı kontrol edildikten sonra kaşık, yatay olarak ve bombeli kısmı alta gelecek bir şekilde sıvıya yatırılır. Böylece sıvının yüksekliği ölçülmüş olur.

UMUT

Yazan
Sultan Çamur
Karataş

Merhaba;

Dergimizin adı “umudun kadınları” olunca ben de umutla ilgili bir yazı yazayım istedim. Bir sözcükle ilgili yazarken adettendir, Türk Dil Kurumu bu sözcüğü nasıl tanımlamış diye bakılır ya, ben de baktım. Sözlük üç maddede açıklamış umut sözcüğünü:

1. Ummaktan doğan duygu, ümit.
2. Bu duyguyu veren kimse veya şey, ümit.
3. Olması beklenen veya olacağı düşünülen şey, ümit.

Benim en çok sevdiğim tanım, “Olması beklenen veya olacağı düşünülen şey” oldu. Öyle ya, biz de bu günden daha güzel, daha eşitlikçi, daha adil, herkesin haklarını kullanabildiği, ayrımcılığın yaşanmadığı bir dünyanın olmasını bekliyor veya olacağını düşünüyoruz. Hatta düşünmekten öte inanıyoruz.

Yalnız, bu tanım bana yeterli gelmedi. Sadece umut ettik diye hedefimizin gerçekleşeceğini düşünebilir miyiz? Ya da umut sadece düşünme düzeyinde ve hissetme düzeyinde bir duygu mudur? Sadece olacağına inanarak, olumlu düşünerek, evrene mesaj göndererek ulaşmak istediğimiz, yukarıda tanımladığım dünyanın gerçekleşmesini sağlayabilir miyiz?

Bence umut, olması beklenen şeye ulaşmak için harekete geçmemizi sağlayan bir duygu. Olmasını istediğimiz şey için eyleme geçmemizi sağlayan, mücadele etmemizi sağlayan bir enerji. Olan biteni kabullenmeden, değiştirmek için mücadele etme cesareti göstermeyi gerektirir umut. Sadece kendimiz için yapacağımız değişikliklerle hayal ettiğimiz dünyaya erişmemiz mümkün değildir. Hepimizin birlikte ulaşmasıyla mümkün olacak bir dünya hayalidir bu. Bu yönüyle hem kendimiz için hem de hepimiz için bir sorumluluk altına girmeyi ve mücadele etmeyi gerektirir. Zor iştir. Bu zorluğu aşmak için dayanışma gerekir. Düştüğümüzde birbirimize tutunup kalkmak, umutsuzluğa kapıldığımızda birbirimize umut aşılayıp yeniden mücadeleye başlayabilmeyi gerektirir.

Daha iyiye ulaşmak için öncelikle aşağıdaki sorulara yanıt vermek gerektiğini düşünüyorum.

- ◆ Bu günkü dünyada yaşamının hangi yönlerinden memnun değiliz? Sorun ne?
- ◆ Değiştirmek istediğimiz alanlar neler?
- ◆ Değiştirdiğimizde ulaşmak istediğimiz dünya nasıl bir dünya olacak?
- ◆ Ulaşabilmek için ne tür mücadele yolları var?
- ◆ Biz neler yapabiliriz?

Herkes kendi yöntemince, kendi gücü ve olanakları ölçüsünde daha iyiye yönelik bir mücadeleye içinde olabilir. Biz bir dergi çıkarıp, düşüncelerimizi yazmayı, fikrini söylemek isteyen arkadaşlarımıza bir alan açmayı, dayanışma içinde olmayı yapabileceğimizi düşündük. Daha fazlasını yapma hedefimiz her zaman önümüzde. Hep birlikte daha iyiye ulaşmak mümkün.

Ola ki bir gün bu dergiyi yürütemiyor olursak, umudumuza ulaşmak için başka yollar deneriz. Bir şey yapacak olanaklarımız olmadığında bile inancımızı kaybetmeyip, kalbimizde umudumuzu diri tutmayı sağlamak da bir mücadeleye biçimdir.

Umutlu kalın.

01.01.2022

SANATIN KADIN SESLERİ

Merhaba değerli dinleyicilerimiz. Sizlerle yeni bir dergiyle beraberiz. Bizler de bir gurup kadın arkadaşla beraber kadınlarımızın cephesinden umudu çoğaltma mücadelesinde bir ses olmak çabasıyla yola çıkıyoruz.

Ben de bu derginin sanatın kadın sesleri köşesiyle sizlerleayım.

Farklı farklı kulvarlardaki kadınlarımızın sanatla hayata dokunma gayretine ses olma kararlılığındayız.

Haydi, öyleyse başlıyoruz.

Önce başlıklar

“Şirin Tekeli 2021 Araştırma Ödülleri” sahiplerini buldu

Akhisar’da Kadın ve Sanat Sokağı açıldı

Ardahan’da Ev kadınları seramik sanatı ile ev ekonomisine katkı sağlayacak

Tiyatro tavsiyesi Melek

Bir yumak mutluluk kitap tanıtımı

“Şirin Tekeli 2021 Araştırma Ödülleri” sahiplerini buldu.

Sabancı Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Mükemmeliyet Merkezi’nin (SU Gender); demokrasi, akademik özgürlük, toplumsal cinsiyet eşitliği ve feminizm alanlarında öncü çalışmalar yapan akademisyen Şirin Tekeli anısına düzenlediği Araştırma Ödülleri çevrimiçi (online) düzenlenen konferansla 5. kez sahiplerini buldu..

Toplantının açılışında konuşan Sabancı Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Mükemmeliyet Merkezi (SU Gender) Koordinatörü Begüm Acar, duygu ve düşüncelerini şöyle ifade etti:

Şirin Tekeli Araştırma Ödülleri ve Konferansı düzenlemeye Şirin Tekeli’yi kaybettiğimiz 2017 yılında başlatmıştık. Geçtiğimiz 5 yılda 36 araştırmacıya destek sağladık.

Bu yıl beşinci kez düzenlediğimiz ödül ve konferanslarımızda toplumsal cinsiyet araştırmaları konusunda çalışan araştırmacıları bir araya getirebilmekten dolayı mutluyuz. Bugüne kadar kazanan araştırmalardan oluşan bir kitap hazırlığı içindeyiz. Önümüzdeki yıl düzenlenecek ödül töreni ve konferansımızda bu kitabı da paylaşmak istiyoruz.

Daha sonra sırasıyla Sabancı Üniversitesi Sanat ve Sosyal Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi

ve SU Gender eski Direktörü Ayşe Gül Altınay ve Türkiye'nin ilk, dünyanın üçüncü kent kadın müzesi olan İstanbul Kadın Müzesi'nin konsept geliştiricisi ve kurucularından feminist sosyolog Meral Akkent konuşmalarını yaptı.

Ayşe Gül Altınay, feminist hareket ve akademik yazında rolü ve yeri çok önemli olan Şirin Tekeli'yi anmak ve onun adına verilen bir ödülle genç araştırmacıların çalışmalarından ilham almak için çevrimiçi bir ortamda bile olsa bir araya gelmenin çok büyük gurur olduğunu belirtti.

Ayşe gül Altınay'dan sonra konuşmasını yapan meral

Akkent ise Şirin Tekeli'yi düşünmenin her zaman ruhuna iyi geldiğini söyledi. Şirin Tekeli ile 1989'da Almanya'da bir konferansı sırasında tanıştığını belirterek, şöyle konuştu:

“Şirin Tekeli'yi 2017'de 73 yaşında kaybettik, eksikliğini her an hissediyoruz. Onun genç akademisyenleri destekleme coşkusu ve yeteneği, Şirin'i gerçek bir idol yapıyor.

“O çevresindekileri büyüterek, büyüdü. Şirin Tekeli Araştırma Ödülü geleneğini sürdüren SU Gender da Şirin Tekeli'nin yaşam pratiği ile mükemmel uyum içinde, genç akademisyenleri destekleyici bir program oluşturmuş.

“Türkiye'de akademinin 1980'lerden sonra yaşamakta olduğu buhranlı dönemde, akademik verim için küçük bir vaha olan bu programı yaşama geçirmek ve yürütmek başlı başına önemli bir eylem. Şirin Tekeli Araştırma Ödülleri ve konferansını düzenleyen SU Gender ekibine özel teşekkür ediyorum.”

İstanbul Toplumsal Cinsiyet Müzesinin de aynı kaygıda olacağını belirtti.

Şirin Tekeli'nin birçok önemli kurumun kuruluşuna ön ayak olduğunu, bunlar arasında İnsan Hakları Derneği, İstanbul Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı, Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı, Türkiye Helsinki Yurttaşlar Derneği ve KA-DER, Kadın Adayları Destekleme ve Eğitim Derneği'nin de yer aldığını belirten Akkent, açıklamasını şöyle sürdürdü:

“Şirin Tekeli akademideki genç kadınlar başta olmak üzere, yakınındaki ve uzağındaki kadınların önünü açıyordu, teşvik ediyordu. Çünkü akademide kadınların işinin ne kadar zor olduğunu hem kendi gençliğinde deneyimlemişti hem de aynı zorlukların sürdüğünü gözlemliyordu. Şirin'in, burada işaret ettiği, cinsiyet eşitliğine dayalı demokratik bir toplumu, tekrar tekrar, her gün yeniden inşa etmemiz gerekliliği idi.

“Bunu yapacak gücü ise, ancak dayanışmayla bulmak mümkün, yani Şirin Tekeli modeliyle.

“Şu anda kurulma aşamasında olan, İstanbul Toplumsal Cinsiyet Müzesi aynı varoluş kaygısıyla, feminist teori ve pratikten beslenen dinamik bir forum olarak, geleneksel düşünme biçimlerine alternatifler sunacak. Şirin Tekeli modeliyle diyaloglar için ortak alanlar açacak diyerek sözlerini bitirdi.

Program Geçen yıl ödül alanların araştırma sonuçlarını paylaşmasıyla devam etti.

Geçen yıl Araştırma Ödülü kazanan Ayşe Akalın ve Demet Lüküslü” Müthiş Bir Öfke Var ve

Damarlarımda Bile Hissedebiliyorum: Türkiye’de Genç Feministler” ve Yonca Cingöz “Feminist Harekette Dolaşan Duygular: 2000’lerden Bir Hisler Arşivinin İp-uçları” başlıklı araştırmalarının sonuçlarını paylaşıırken, yine geçen yıl Araştırma Ödülü’nü kazanan Füsün Kökalan Çımrın “Meğer Biz Gerçekten Aktivistmişiz!” ve Gülçin Con Wright “İlerleyen Yaşam Evrelerinde Büyükannelik ve Torun Bakımı Deneyimleri” başlıklı araştırmalarının çıktılarını katılımcılara aktardı. Konferans, bu yıl kazananların ödülleri verildiği çevrimiçi gerçekleşen tören ile sona erdi.

Türkiye’de toplumsal cinsiyet odaklı araştırmaları desteklemeyi ve teşvik etmeyi amaçlayan Şirin Tekeli Araştırma Ödülü’ne bu yıl Canan Balan, Delta Meriç Candemir, Eda Acara & Ayça Kurtoğlu, Merve Altun Ekinici & Canan Koca ve Rüya Kalıntaş ayık görüldü.

SU Gender, Şirin Tekeli’nin bıraktığı zengin mirasın yaşaması, paylaşılması ve çeşitlenmesine katkıda bulunmak amacıyla 2017 yılından bu yana Şirin Tekeli Araştırma Ödülü Tören ve Konferansı’nı düzenliyor. Doktora öğrencileri ile doktora derecesini tamamlamasının üzerinden en fazla 15 yıl geçen araştırmacıların çalışmalarının kabul edildiği ödül programında değerlendirmeler üniversitelerarası bir seçici kurul tarafından akademik kriterler temel alınarak yapılıyor.

Araştırmacıların çalışmaları kitaplaştırılıyor

Akhisar’da Kadın ve Sanat Sokağı açıldı.

Akhisar Belediyesi tarafından Akhisar’daki Kadın Dernekleri ve Kadın Kooperatiflerinin el emeği ürünlerini sergileyip gelir elde edebileceği Kadın ve Sanat Sokağı’nın açılışı yapıldı.

Tamamen ahşaptan oluşan kulübeler dernek ve kooperatif üyelerine ücretsiz bir şekilde teslim edilirken açılış töreninde konuşan Akhisar Belediye Başkanı Besim Dutlulu, Akhisar’ın çok canlı ve renkli bir sokağa kavuştuğunu ifade etti.

Belediye Başkanı Besim Dutlulu, “Kadınlar, gençler ve çocuklarla ilgili proje yaptığımızda çok fazla heyecanlanıyorum ve çok daha fazla mutlu oluyorum. Buradaki sokak bundan 1 yıl önce bu kadar iyi bir halde değildi, Uğur Mumcu Kültür ve Sanat Merkezimizin ardından bu sokağı da güzelleştirmek istedik ve çalışmalarımızı tamamladık. Burasını Kadın ve Sanat Sokağı yapalım dedik. El emeği ürünlerin sergilendiği bir pazarımız olsun dedik ve yaptığımız kulübeleri kadın derneklerimize ve kadın kooperatifimize tahsis ettik. Burada kendi ürettikleri el emeği ürünlerinin satışlarını yapacaklar, hem para kazanacaklar hem de Akhisarlılar daha keyifli bir sokağa kavuşmuş oldu. Bundan sonra bu sokağın gerçekten keyifli olacağını düşünüyorum. Kadınlarımız burada el emekleri ile birlikte bu sokağı güzelleştirirken bizler de şehrimizin daha farklı sokaklarını güzelleştirmek için çalışmaya devam edeceğiz. Umut ediyorum ki, bu sokak Akhisar’ın en canlı sokağı olacak” dedi.

Kadın Dernekleri yöneticileri de uzun yıllardır bekledikleri hizmeti hayata geçiren Belediye Başkanı Besim Dutlulu’ya teşekkürlerini iletiler.

Ev kadınlarıseramik sanatı ile ev ekonomisine katkı sağlayacak

Ardahanlı kadınlar, boş zamanlarında hem seramik sanatını öğrenecek, hem de evlerine ekonomik olarak katkı sağlayacak.

Ulusal Ajansın Erasmus+ Programı Mesleki Eğitim Stratejik Ortaklılar Projesi çerçevesinde hayata geçirilen “Woman&Art (Kadın ve Sanat Eğitim Programı) projesi tanıtım lansmanı Ardahan’da gerçekleştirildi.

Projenin yürütücülüğünü gerçekleştiren Resim Bölüm Başkanı Doç. Dr. Semra Çevik konuşmasında projeye ilgili olarak şunları söyledi, “Yenidünya düzeni WEB ortamlı bir sisteme dönüşüyor. Teknoloji merkezli çevrimiçi eğitim görsel sanatların tüm eğitim alanlarında kullanılmaya başlandı. Seramik sanatı da bunlar arasında yer almaktadır. Wmn&ART, seramik sanatı ve zanaat faaliyetlerine özel olarak odaklanarak, sanat konusunda yetenekli ancak herhangi bir mesleği olmayan kadınlara hobilerini ücretli ve ev temelli bir faaliyete dönüştürmelerini sağlayarak düzenli bir gelir elde etmeleri amaçlanmaktadır. Bu proje aynı zamanda üretilecek el yapımı seramikler için pazar potansiyelini ortaya çıkaracaktır. Bizler katılımcılara kolayca kaçmak yerine balık tutmayı öğretiyoruz. Ardahanlı kadınlarımız meslek sahibi olsunlar ve gelecekte buradan aldıkları sertifika sayesinde kendilerine gelir kapısı oluşturmaları temennisi içindeyim” dedi.

Tiyatro tavsiyesi melek

Hepinizin bildiği gibi pandemi nedeniyle tiyatro ve sinema etkinliklerini epey uzun bir ara verdik. Tiyatroların kapısını açmasıyla beraber adeta çölde vaha bulmuş gibi hissettim desem yalın olmaz. O oyundan öbür oyuna koşturmaya başladık annem ve arkadaşım.

Bu oyunlardan biride melek adlı oyundu.

İstanbul büyük şehir belediyesi şehir tiyatroları tarafından sahnelenen oyunu fatih reşat nuri sahnesinde izledik.

Dramaturgisini Sinem Özlek’in, müziğini Deniz Noyan’ın, sahne tasarımını Cihan Aşar’ın, kostüm tasarımını Aysel Doğan’ın, ışık tasarımını Murat Özdemir’in, efekt tasarımını Nuri Hafif’in yaptığı, fotoğraflarını Ahmet Çelikbaş’ın çektiği oyunda Yeşim Koçak rol alıyor.

Yeşim Koçak’ın rolüyle harika özdeşleştiğini ve muhteşem bir performans sergilediğini paylaşmak isterim sizlerleOyun Konusu: Hayatının kısacık hikâyesine, bir operetin başrolünü, Türkiye’nin ilk güzellik yarışmasını, tutkusu kadar acısı da eksilmeyen bir aşkı sığdıran Melek; şimdi bir hastane odasına sığın bu hayatı, kendi sahnesinden bizimle paylaşıyor.

“Melek Kobra 24 yaşında hayata gözlerini yummuş bir sanatçı. 1939’da tüberküloz hastalığına yenik düşüyor. Kısacık hayatında yaşadığı birçok hayal kırıklığı var. Tarihsel açıdan baktığımızda o dönemin diğer kadın sanatçıları gibi hayattaki zorlukların üstesinden gelebilmek için bağımlı bir kişiye de dönüşüyor.

Darülbeyaz aktrislerinden Melek Kobra’nın yaşam öyküsü ve günlüklerinden yola çıkarak

kurgulanan oyun, 1930'lar İstanbul'unda, hayata aşık, ama ölümün kıyısında bir kadın, tiyatroya aşık, ama sahnenin kıyısında bir oyuncuyu seyircisiyle buluşturuyor.

Dünyanın pandemiyle savaştığı bir dönemde, Melek sahnede yaşamaya devam ediyor. Konuşmaya, anlatmaya en ihtiyaç duyduğu o günlerde, onu ayakta tutan, hayat enerjisi veren tek şeyle: Tiyatroyla. Hastane odası onu çevreleyen dış dünyanın azabıyla dolu. O ise aynı odada yaşama, tiyatrosuyla tutunmaya çalışıyor. Bir kadın, üstelik sanatçı bir kadın 1930'ların Türkiye'sinde onu gün geçtikçe çürüten bir dünyaya karşı gelmeye çalışıyor. Bedenini ele geçirmeye çalışan hastalıkla da gün be gün çatışıyor. Melek konuşuyor, anlatıyor, oynuyor. Konuşamamış, anlatamamış, oynayamamış tüm kadınlar ve sanatçılar adına...

Düşünüyorum neler değişti o zamandan beri, bizim için? "Adı adsız günler" geçtikçe ve geçtikçe... Bizi Melek'e bağlayan bağlar sahnedeki Melek yaşadıkça daha da güçleniyor. Onun hüznü hüznümüz, acısı acımız, yenilgisi yenilgimiz, mücadelesi mücadelemiz oluyor.

İstanbul'da ikamet eden yada tesadüfen buralara yolu düşün dinleyicilerimize bu oyuna uğramalarını kesinlikle öneririm.

Bir Yumak Mutluluk kitap tanıtımı

Ben özellikle ilk sayısında dergimizin adına da yakışa bilecek sonu mutlulukla biten ve kadınlarımıza umut ve mücadele gücüyle her şey başarıla bilir temasıyla seslenen bir kitapla sizlerle olmak istedim.

Kitabımızın adı bir yumak mutluluk

Martı yayınlarından çıkan bu kitabın yazarı Debbie Macomberr.

447 sayfadan oluşan bu kitap 2011 yılında okuyucusuyla buluştu.

Bu kitap tıp ki ilk serisi olan mucizeler dükkanı kitabı gibi yine bir örgü kursunda hayatları kesişen; tamamen birbirlerinden farklı yaşam tarzı olan kişilerin hayatlarının birleşme noktasını anlatıyor.

Kitapta yer alan yeni karakterler ve tarzları:

Lydia Hoffman; yıllarca kanser hastalığı ile cebelleşen biri. En sonunda o hastalığın yakasından düştüğünü görünce yeni bir hayata atılmak için "bir yumak mutluluk" adında bir tuhafiyeci açar. Bu tuhafiyecide ara ara örgü kursları açar. İlk açtığı battaniye örme kursundan sonra; bu seferde yuvarlak şişlerle örülen çorap örme kursu açar. Bu kursta tıp ki ilk açtığı kurs gibi birbirinden tamamen zıt karakterli 3 kişi katılır...

Elise; Tam bir kumarbaz olan kocasından boşanan ve bu yüzden kızını tek başına büyüten bir kadın. Emekli olduktan sonra birikimini kaptırması sonucu kızının evinde damadı ve iki torunu ile birlikte yaşar. Kursu katıldığına da çok sinirli ve gergin olarak kursa başlar...

Bethanne; ise uzun yıllar aldatılmış, en sonunda kocası metresi ile evlenmek için onu boşamış. Bu kadında iki tane liseye giden bir kız ve oğlan annesi. Hayatına çocuklarının masraflarını ve kredi borçlarını ödemesi gerektiği için; para kazanarak devam ettirmek zorunda. Ancak kafası

çok karışık ve çekingen olduğu için bir türlü iş bulamayan içine kapanık, öz güveni düşük bir kadın.... Kursa başlamak için bile kızı onun adına başvuru yapmış.

Courtney: Annesini kaybettikten sonra hayatı tepe taklak olan bir lise 3. sınıfa giden genç bir kız. Babası daha çok para kazanmak için evden uzaklara gidince mecburen anneannesinin evinde yaşamak zorunda kalır. Bu kız zor günlerde kendini yemeğe verdiği için aşırı kilo almış, kendi ile barışık olmayan bir kız. Örgü kursuna anneanesi sırf sosyalleşsin diye ısrar ederek yazdırmış...

Bu 3 kadının isteyerek, ya da zoraki olarak yazıldıkları kurs sayesinde hayatları değişir... Kitap sonunda sinirli olan kadının ne kadar sevecen ve mutlu olduğuna, kendine güveni olmayan başka bir kadının ise çok başarılı bir iş kadını olduğuna, fazlasıyla kilo alan ve kendi ile barışık olmayan bir genç kızın nasıl zayıflayıp, okulun kralı seçilen bir delikanlının daveti ile okulun kraliçesi rolünde bir partiye gitmeye karar vermesi gibi olayları göreceksiniz...

447 sayfalık kitap bir solukta okunup, bitecek tarzda yazılmış. Sizde kafanızı dağıtmak istediğiniz anlarda bu kitabı okuyun, tavsiye ederim...

Sevgili dinleyicilerimiz bu sayımızda bizlerden bu kadar. Her zaman önerilerinize, görüşlerinize, eleştirilerinize açık olduğumuzu bilmenizi isteriz.

Yeni sayımızda görüşmek dileğiyle hoşça kalın. Umutla kalın.

BAĞIMSIZ YAŞAM

Bazı sözcükler vardır ya kulağımıza hoş gelir, bu sözcükleri kullanmaktan büyük bir keyif alırız. Adeta sihirli sözcüklerimizdir onlar. Belki de bana öyle geliyordur. Örneğin, “umut, sevgi, özgürlük, bağımsızlık” gibi. Hatta bunlar şarkılara, şiirlere konu olmuştur.

Özgürlük ve bağımsızlığı bir araya getirerek bağımsız yaşam konusunu kadınlar açısından sorgulamak istedim. Özgürlük, bağımsız yaşamın çocuklarından biri. Gereksinimlerimizi rahatça belirleyebilmek, bunları dillendirebilmek, kararlarımızı verirken, deneyimlerine güvendiğimiz kişilerle müzakere ettikten sonra özgürce hayata geçirebilmek. Bunları yazmak bile bana iyi geldi.

Ne demek bağımsız yaşam? Eşit koşullar altında evde, işte, toplumsal yaşamda var olabilmek, kendi çizdiğimiz yolun ışığında yaşama dahil olmaktır bağımsız yaşam. Toplumda insanlar hangi alanlarda eşit yaşıyorlar? Bu sorunun yanıtını bulamadım. Konuşmalarda, yazılarda bağımsız yaşamdan, eşitlikten dem vursak da uygulamada hayata geçiremiyoruz bunları. Çünkü insanlar eşit koşullarda değil, kadınlar, engelliler eşit koşullarda yaşamıyor. Hele kadınların yaşamına aileler, eşler, toplumdaki otoriteler müdahale ediyor. Nasıl mı oluyor bu müdahaleler? Örneklerden yola çıkarak anlamaya ve sorgulamaya çalışalım birlikte.

Bir kız çocuğu özgürce okula başlıyor, üniversiteyi bitiriyor ve iş buluyor. Ne güzel ekonomik özgürlüğünü kazanmış oluyor. Fakat aldığı maaşı kendi gereksinimleri ve istekleri doğrultusunda harcamayıp maaşının tamamını ailesine veriyorsa, bu kadının ekonomik özgürlüğünün olduğundan söz edebilir miyiz? Aynı evde ortak yaşamın getirdiği sorumlulukları eşit bir biçimde paylaşmaktan farklı bir durum bu.

Kadın evleniyor. Eşi ve kendisinin çalıştığı bir iş var. Kadının bankamatik kartı eşinde. Eşinden harçlık istiyor. Harçlığını alırken de hesap soruyor eşi. “bu kadar parayı ne yapacaksın?” diye. Bazı kadınlar da kendilerini şöyle kandırıyorlar. “eşim paraya hiç önem vermez. Ne istersem alır, ben idare etmeyi çok iyi bilmem zaten.” Oysa çalıştığı halde evin çoğu işi kadının omzundadır. Burada da hem ev işi paylaşımının eşit olmaması, hem de tüm paranın erkekte toplanması açılarından bağımsız yaşam ihlali söz konusu.

Görmeyen bir kadın baston kullanmayı öğrenmiş. Çok da güzel baston kullanıyor. Fakat ailesi ve çevresi onun yalnız başına sokağa çıkmasını istemiyor. Bu kadının bağımsız hareketi var ama sokakta bağımsız hareketi engellenmiş durumda. Dolayısıyla bağımsız yaşama katılımı eşit değil. Belki bu kadın evinde bağımsız yaşayabiliyor, evinde kararlarını verip uygulayabiliyor. Bu durumda da bu kadının evinde bağımsız olduğunu, fakat dışarıda bağımlı bir yaşama maruz bırakıldığını söyleyebiliriz.

Dışarıda sosyal faaliyetlere özgürce katılan bir kadının özgür ve bağımsız olduğunu düşünebiliriz. Peki aynı kadın, eşinin onayı olmadan il dışına çıkamıyorsa, bu kadın bağımsız yaşamın neresine dahil olmuştur? Dışarıda bağımsız, eş ilişkisinde bağımlı.

Bağımsız yaşam konusu Birleşmiş Milletler Engellilerin Hakları Sözleşmesinin 19. Maddesinde yer alıyor. Çünkü engelliler ve kadınlar gibi dezavantajlı durumda olanlar, yasalar tarafından engellenmese bile toplumun koyduğu sözlü kurallarla engelleniyor. Sözlü kuralların içerisinde aşağılayıcı beden dili hareketleri yer alıyor. İşte bu yanlış sözlü kuralları değiştirmede, sözleşmeler mücadele dayanağımız oluyor. Bu engelleri kaldırabilmek için bir araya gelmemiz, kendimizi sorgulamamız, yaşam deneyimlerimizi birbirimizle paylaşmamız gerekir. “ben üniversite mezunuyum, çalışıyorum, kültürlüyüm, bunları biliyorum” demek, bizi yanlışlara götürür. Çünkü ailemizin, toplumumuzun dayattığı yanlış yönlendirmelerine hepimiz aynı ölçüde maruz kalıyoruz. Bunlar bize doğruymuş gibi öğretiliyor. Okulda bunların üzerine gidilmiyor. Yaşamın içinde olması gerekenler gibi algılayarak günlerimizi geçiriyoruz. Kendimizi sorgulamazsak, başkalarına nasıl katkımız olabilir?

İsteyip de yapamadığımız, özlemini duyduğumuz bütün alanlarda bağımsız yaşamının tadına varmamız umuduyla...

DENGEDE KALMAK

Sevgili okurlarımız, yaşamımızı kaliteli bir biçimde sürdürebilmemiz için beden ve ruh sağlığınıza dikkat etmek çok önemli. Bu köşemizde, sağlığımızı dolaylı-dolaysız ilgilendiren konuları ele alarak hep birlikte bilgileneceğiz. O halde başlıyoruz.

COVID 19 SALGINININ KADIN SAĞLIĞI ÜZERİNDEKİ YIKICI ETKİLERİ

İlk olarak 2019 Aralık ayında Çin'in Wuhan eyaletinde görülen COVID 19 vakaları hızlı bir yayılmayla tüm dünyayı etkisi altına almış ve bir pandemiye dönüşmüştür. Ülkemizdeki ilk vaka 11 Mart 2020 tarihinde tespit edilmiştir.

Alınan tüm önlemlere rağmen şiddetini kaybetmeden devam eden COVID-19 salgını kadınların ve genç kızların cinsel sağlık ve üreme sağlığı üzerinde ve bu hizmetlere ulaşmalarında yıkıcı etkilere sahip olması nedeniyle salgının kendisinden ayrı bir korku vermektedir.

Mart ayında Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), salgın sırasında temel hizmetlerin sürdürülmesi ve özellikle üreme sağlığı ile ilgili hizmetlere öncelik verilmesini salık verdi. Bu hizmetlerin verilmesine yönelik olarak anne ve çocuk ölümlerini ve morbiditesini önlemek için yapılması gerekli işlem ve prosedürlerin etkili hale getirme tavsiyelerini içeren geçici bir rehber de yayınladı.

Pandemi yayıldıkça, birçok ülke, bulaşmayı yavaşlatmak amacıyla zorunlu bazı tedbirler aldı. Seyahat başta olmak üzere pek çok alanda kısıtlamalara gidildi. Pek çok ülke vaka sayılarındaki artışın ciddi boyutlara varması nedeniyle vatandaşlarının sağlığını en iyi nasıl koruyacakları konusunda zorlu bir sınav vermek zorunda kaldılar ve sağlıkta bütün önceliklerini salgını kontrol altına almaya ve tedavisine verdiler. DSÖ'nün tavsiyeleri pek çok hükümet tarafından dikkate alınmayarak üreme sağlığı hizmetleri gerekli görülmediği için kapatıldı veya kapanmaya zorlandı.

kadınların ve kızların zamana duyarlı (ve potansiyel olarak hayat kurtarıcı) hizmetlere erişimini engellemekle kalmadı, aynı zamanda onları zaten erişilmesi zor olan cinsel sağlık ve üreme sağlığı hizmetlerinden daha da uzaklaştırdı.

Birleşmişler Milletler Nüfus Fonu (UNFPA) genel müdürü Natalia Kanem, Lancet'e COVID-19'un kadınlar ve kızlar üzerindeki etkisinden endişe duyduğunu söyledi ve bu etkileri şu şekilde sıraladı

1. İstenmeyen gebeliklerde artış: UNFPA, kriz nedeniyle dünya çapında 7 milyon kadar istenmeyen gebelik olabileceğini, acil bakıma yetersiz erişim nedeniyle güvenli olmayan kürtaj ve komplike doğumlardan potansiyel olarak binlerce ölüm olabileceğini öngörüyor.

2. Anne ölümlerinde artış: 37 ülkede çalışmalarını sürdüren Marie Stopes International (MSI), üreme sağlığı hizmetlerinin kapatılmasının 2020 yılında 9.5 milyona kadar savunmasız kadın ve

Yazan
Dr. Şükriye Ece
ABAY

kız çocuğunun doğum kontrolü ve güvenli kürtaj hizmetlerine erişimini kaybetmesine neden olacağını öngörüyor. 7 milyon kadar güvenli olmayan şartlarda yapılan kürtaj ve 11.000 gebeliğe bağlı ölümlerle sonuçlanabilir

3. Toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin hızla artması: gerek uluslararası gerekse ulusal örgütler evde kalma, ekonomik kriz nedeniyle kadına yönelik şiddet vakalarının dramatik düzeyde artış olacağını öngörmektedir. UNFPA genel müdürü Natalia Kanem bu durumu pandemi içinde pandemi olarak tarif etmektedir. Bir yandan şiddet artarken bir yandan da alınan önlem ve kısıtlamalar nedeniyle şiddete maruz kalan kadınlar sığınma evleri veya barınma yerlerinden yararlanamadıkları için bu şiddete maruz kalmaya da devam etmektedirler.

4. Artan cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar: seyahat kısıtlamaları veya sınırlardan geçişin durdurulması aile planlaması yöntemlerinin özellikle kondomun tedarik zincirini sekteye uğratmaktadır. Zaten kapalı olan üreme sağlığı hizmetleri nedeniyle önlem alamayan çiftler eczaneler ve diğer sağlık kuruluşlarından da bu hizmete ulaşamayınca cinsel yolla bulaşan hastalıklarda büyük bir artış yaşanmaktadır.

5. Meme kanseri başta olmak üzere kanser vakalarında artış: Kendi kendine meme muayenesi sonucu veya partnerin uyarısı ile fark edilen oluşumlar hastaneye gidildiğinde COVID-19 kapılacağı şüphesiyle önemsenmemesi nedeniyle erken teşhis ile önlenabilir olan meme kanserinde artışlara neden olabilmektedir. Bu diğer üreme sistemi hastalık belirtileri için de geçerlidir.

KAYNAKLAR

1. Cousins S. World Report The Lancet Vol 396 August 1, 2020

2. Keten E. E., Keten M. COVID !) pandemisinin kadın sağlığı üzerinde etkisi, STED 2021 cilt 30 sayı 5. syf: 293-300

ALTI NOKTA KÖRLER DERNEĞİNDE KADININ ADI YOK

Merhaba sevgili umudun kadınları dinleyicileri sizlerle yeni dergimizin ilk sayısının heyecanıyla beraberiz.

Altı Nokta Körlere Derneği genel merkez genel kurulu 11-12 Aralık tarihlerinde Kumburgaz'da bulunan Marin Princess Hotelde yapıldı.

Bu yazıda dile getirmek istediklerimi anlatmak için süreci sizlere kısaca özetlemek isterim.

2018 yılı ocak ayında yapılan kongreden sonra Fermani Kurtel başkanlığında bir yönetim göreve gelmişti.

Pandemi nedeniyle 3 değil, dört yıl görev yapmak zorunda kalan bu yönetimin bel kemiğinden biri kadın meclisi ve çalışmalarıydı. Yönetimin faaliyet raporuna bakılırsa bu sonuç net olarak görülecektir.

Yönetim toplantısından sonra bütün şubelerden kadın meclisi için delege göndermesi istendi. Bir çok şubenin delege göndermesiyle meclisimiz kadından sorumlu başkan yardımcımız Cevriye Bayraktar başkanlığında göreve başladı.

İlk toplantıdan sonra kadın meclisi kolları sıvadı. yapılan istişarelerden sonra mobing konulu bir proje yazılması kararlaştırıldı. Dergimizin de yazarlarından biri olan şule sepin içlinin yazdığı proje, bu çalışmanın fikir analarından biri olan ve sonrasında da bütün çalışmanın koordinasyonunu üstlenen kadın meclisi yürütme kurulu üyesi Nil Sevin arkadaşımızın düzeltmeleriyle sivil düşünce gönderildi.

Projenin onaylanmasıyla gereken çalışmalar hızlıca yürütüldü. Mayıs ayı 2019 yılında iki gün süren mobing çalışmayı yapıldı.

Bizzat katılımcısı olduğum etkinlik dolu dolu geçti. bir çok konuda uzman kişiler tarafından bilgilendirildik.

Son derece titizlikle düzenlenmiş emek

Yazan
Selvet
Bayraktar
Tokat

ürünü bir çalıştaydı.

Delege toplantılarımızdan biride Elazığ'da yapıldı. İki günlük kadın meclisi buluşması tam anlamıyla dolu dolu geçti.

Ayrıca delege toplantısını da gerçekleştirdik.

Farklı konularda uzman kişiler tarafından kadın delegelerimize seminerler verildi. Kadınlarımızın sesini oradaki halka duyurmak için bir yürüyüş ve ardından da basın açıklaması yapıldı. Elâzığ'da bulunan hemcinslerimize yaşam mücadelelerinde destek sağlamaya çalıştık.

Elâzığ şube başkanı Refik Temiz'in olağanüstü çabası ve Canan Palancı arkadaşımızın da katkılarıyla harika bir organizasyon oldu.

Sonrasında Samsun'da bir delege toplantısı gerçekleştirildi.

3 gün süren etkinlikler yapıldı.

Samsun'un kadın neferi değerli başkanı Aynur Yiğit kusursuz ortama ev sahipliği yaptı.

Ayrıca kadın meclisi olarak çocuğunun gözü önünde katledilen emine bulutun kırıkaledeki evinin önünde bir basın açıklaması yapıldı.

2020 yılının mart ayında pandemi fırtınası başladı. Herkes etkinliklerini çevrim içi platformlara taşımaya yöneldi.

Kadın meclisi yine durmadı. Nil Sevin'in öncülük ettiği bir çok online etkinlik düzenlendi.

Hukuk konusunda, üniversitelerin engelli koordinasyon merkezlerinin işlevselliği hakkında bilgi veren çalışmalar yürütüldü. Zaman zaman kadınlarımızı motive edici eğlenceler düzenlendi. Kendimizi ileriye taşıya bilmek için güçlendirildiğimiz içerikli birçok çalışma yapıldı.

Şimdi gelelim seçim sürecine.

iki başkan adayı yarıştı seçimde. Türkiye Körler Federasyonu başkanı da olan Suha Sağlam ve mevcut başkan Fermani Kurtel.

Genel kurulun gereksiz ayrıntılarıyla sizleri fazla meşgul etmek istemiyorum.

Altı Nokta Körler derneği seçimlerde nispi temsil sistemini uyguluyor. Dolayısıyla her iki listenin adaylarından da yönetime üye verme şansı oluyor.

ne kadar üzücüdür ki iki başkan adayı da listesinin ön sıralarında bir kadın arkadaşımıza yer verme gereği duymamış.

Seçimi mevcut başkan Fermani Kurtel kazandı. Yönetime başkanın listesinden 13 kişi, diğer başkan adayı Suha Sağlam'ın listesinden de 9 kişi dahil oldu.

İnanılmaz ama gerçek şu an yönetimde hiç bir kadın arkadaşımız bulunmuyor. Öyle bir durum ki bu muhtemelen büyük mücadelelerle kazandığımız kadından sorumlu genel başkan yardımcılığı görevine bir erkek yönetici gelecek. Böyle bir durumun olması hepimizi hayal kırıklığına uğrattı.

Geçmiş yönetimde hem en çok çalışan kadın meclisi hem de gelen yönetimde hiç bir kadın yok. Bu bana ülkemizin kadınlar açısından

içinde bulunduğu tablonun benzerini bizlerin de yaşadığını duyumsattı.

Başkan adayları şubelerin oylarını yanına çeke bilme pahasına yine biz kadınları harcamış oldu.

Şube başkanları yönetime üye vermeden destek vermek istemediğinden yine geri planlara itildik. yine yok sayıldık.

iki aday da ön sıralara bir kadın almamaktan mahcubiyet duymamış olacak ki böyle bir sonuç ortaya çıktı.

Şimdi bizler isyan moduna geçtik. Peki, anlamı var mı artık? Bizde bir söz vardır düğünden sonra kına olmaz derler.

Yönetim kurulu listeleri seçim günü açıklandığından o gün herhangi bir tepki veremezdik.

Peki ya daha öncesi neden hiç bir tedbir almamıştık?

Ben şöyle düşünüyorum biz artık bu yönetimi görevden alamayız. Dernekte ne yazık ki böyle bir gücümüz yok.

O zaman ne yapmalıyız? Bence biz kadınlar bundan sonra seçimlerden önce güçlü bir şekilde örgütlenerek başkan adaylarının karşısına çıkmalıyız. Taleplerimiz net olmalı. eEn az iki kadın aday yönetiminizde olmazsa kadınlardan size oy yok demeliyiz. Bunu çok güçlü bir şekilde haykırmalıyız. Gerekirse imzalar toplamalıyız.

Yazıma burada son verirken, bundan sonraki süreçlerde yaşadığımız bu durumdan gereken dersi alarak yolumuza devam etmeliyiz. Bizler şunu net olarak bilmeliyiz ki; biz mücadele etmezsek erkek egemen bu ülkede bize hak yok.

Balıkları kendimiz tutmadığımızda aç kalacağımızı fark etmeli ve seçim öncesi mücadelemize hep beraber güçlü bir şekilde omuz vermeliyiz.

Umutla kalın.

ROL MODELLERİMİZ

SEVDA DOĞAN

Şule: Dergimizin Rol Modellerimiz Köşesinden herkese merhaba sevgili okurlar ve dinleyenler. Bu köşemizin ilk konuğu Sevdâ Doğan adlı bir arkadaşımız. Arkadaşımız benim de yakın arkadaşlarımdan biri olduğu için ona “sen” diye hitap edeceğim. Bizi evinde ağırlıyor. Biz de onu köşemizde ağırlıyoruz. Önce kendisini kendi sözcükleri ile tanıyalım isterseniz. Merhaba Sevdâ.

Sevdâ: Merhaba.

Şule: Bize kendini kısaca bir tanıtabilir misin?

Sevdâ: Tabii ki, iki çocuk annesiyim. Diplomalı ev hanımıyım. Evliyim, eşim maalesef 2018’den beridir çalışmamakta. Ben de örgü ile evimi geçindirmek durumundayım.

Şule: Sen kendini tanıtmaya biraz sondan başladın. Önce istersen biraz doğum hikayesine gidelim, kaç yılında doğdun, nerelisin, gözlerinin nasıl görmediği anlaşıldı? Onları paylaş bizimle istersen.

Sevdâ: Şöyle söyleyeyim: Ben 1970 doğumluyum, Elazığ’lıyım. İlk ve ortaokulum Aydınlikevler ve Mithat Enç’te bitirdim. Elazığ lisesinde okudum. Daha sonra Erciyes Üniversitesi Büro Yönetimi iki yıllık yüksek meslek okulundan mezunum. Çocukluğum şöyle geçti diyebilirim: Ben bir “sevgi çocuğuyum” diyeyim. Babamdan bayağı bir sevgi aldım, sevgiyle büyüdüm. Annem pek yansıtamazdı. Ama tabii ki annem de sevgisini hiçbir zaman esirgemedi. Dediğim gibi babamın duygusallığı ve sevgisiyle büyüdüm. Çok güzel bir çocukluk yaşadım. Kesinlikle ailem engelin arkasına hiçbir zaman sığınmadı. Yani “sen engellisin, bunu yapamazsın, bunu göremezsın” demediler. Yani babam belli bir yaşa geldiğimde bütün çocuklar gibi bana bisiklet de aldı. Bisikletimi sürerdim yolda. Bisikleti sürdüğümde, çok büyük bir mutluluk duyardım. Çünkü bisikletin hayrına bayağı bir arkadaş edinmiştim. Herkes bisikletimi sürdüğü için mutluluk duyardı. Beni arkadan ittiriyorlar ve mutlu oluyorlardı. Ben de mutlu oluyordum tabi.

Şule: Belki de onların bisikletleri olmadığı için aranızda bir dayanışma oluşmuş.

Sevdâ: Aynen, aynen. İki kişide vardı. Yani biz mahallede oynarken, annem bir yerimi yaralarım diye bisiklet alınmasına karşı çıktı. Hiç istemedi bisiklet alınmasını. Anneanneme gidip geldiğimde, evimizin koridorunun ortasında bisikleti görmüştüm. Gerçekten çok mutlu olmuşum. Bisikletim kırmızıymış, önünde böyle küçücük bir sepeti vardı. Çok güzeldi bilmiyorum o mutluluk anlatılamaz herhalde, yaşamak lazım onu.

Şule: Evet şu anda da yaşıyor gibisin sanki, öyle bir hava var.

Söyleşiyi Yapan
Şule Sepin
İÇLİ

Sevda: Heyecanlandım.

Şule: Şimdi. Görmediğin nasıl anlaşıldı Sevda? Biraz da o konulara girelim.

Sevda: Önceden biliyorsunuz evler böyle iç içeymiş. Annemlere dayımın eşi gelmiş. Yengemin teyzesi aynı evi paylaşıyorlarmış mutfak ortak işte benden altı ay sonra da yengemin teyzesi doğum yapıyor. Annem onlara hizmet ederken annem dışarı çıktığında anlatıyorlar. Hani çocuğun gözünde bir şey var gibilerinden annem gelince susuyorlar. Daha sonra “bu çocuğu doktora götür bunun gözlerinde sanki bir şey var bir şeyler hissettik” diyorlar. Babam karşı çıkıyor hani bizim sülalenin de gözlerinin yani bazılarının böyle yüksek oluyormuş. Bu Gözpınarı dedikleri şey o yüzden. Gözlerimin yüksek olmasına yormuşlar. Gözlerim maviymiş Ama gözlerim çok berrakmış, yani oldukça berrak, böyle masmavi bir gözüm varmış. Daha sonra annem, halam hemşire olduğu için hastaneye götürüyor. Tabi o zaman böyle hani normal muayene olmadığından askerlerin heyet gününde götürüyorlar ve doktor diyor ki “hanımefendi gözünün ikisi de perdeli, görmüyor” Annem iki defa soruyor. İkincisinde azarı işitiyor tabi. “Anlamıyor musunuz? çocuğun gözleri görmüyor.” falan diyorlar Daha sonra annem bayılıyor. o zaman tabi araba falan yok, at arabasıyla eve getiriyorlar.

Şule: Bu arada kaç aylık bebeksin?

Sevda: Altı aylık.

Şule: Doktorlar da bu konularda ya, “Allah’tan ümit kesilmez” diye gereksiz yere teselli ediyorlar ya da azarlıyorlar. Hayatında ilk kez böyle bir şey duymuş bebeğiyle ilgili, şok olmuştur.

Sevda: Mutlaka.

Şule: Üniversiteyi bitirdikten sonra sanıyorum bilir rehabilitasyon hikayen var değil mi senin?

Sevda: Yok hiç gitmedim, ben rehabilitasyon merkezine sizinle başladım. Sizinle özel eğitimde tanıştım Rehabilitasyon eğitimi almadım.

Şule: Özel eğitim alana kadar baston kullanmayı bilmiyordun galiba.

Sevda: Biliyordum şöyle ki: İlkokuldayken birkaç defa öğretmişlerdi. Ama teorinin ötesine gitmedi. Teorik olarak öğretiler. 1-2 defa da tutmuşluğumuz vardı o kadar. Ama en güzel eğitimi şu anda İzmir’de hocalık yapan nadir hocadan öğrendim. Gerçekten benim cesaretim yoktu diyebilirim. Çünkü arkadaşların kolunda, annemin kolunda gitmişim her yere. Hocayla gerçekten yeni bir çığır açtım diye düşünüyorum. Çünkü şu anda istediğim yere özgür bir şekilde gidebileceğime inanıyorum ve gidiyorum da.

Şule: Aslında çok şanslı bir çocukmuşsun annenle konuştuğumuz kadarıyla. Bu arada sevgili dinleyenlerimiz annesi ile de kısa bir sohbetimiz oldu. Belki başka bir söyleşide onunla konuşabiliriz diye düşündüm. Hiçbir şeyini engellememiş, ev işleri konusunda “şunu yap, bunu yap” diye hep söylemiş “bulaşık yıka yemek yap” hep öğretmiş ona. Birazdan da nasıl öğrettiğini konuşacağız. Esas konumuza gelince. Bu çok büyük bir şans ve aynı zamanda eşi de bayağı bir destek kendisine. Annesi bastonu bilmediği için kadın o konuda bir şey yapamamış. Ama en azından evin içinde hiçbir engel yaşanmamış öyle değil mi?

Sevda: Hayır, hayır ben aynı gözü gören insan gibi yetiştirildim diyebilirim. “yemek yapmak zorundasın, bulaşığı bitirmeden kesinlikle okula gitmeyeceksin” derdi annem. Yani kurallıydı. Ben çok disiplinli bir ortamda büyüdüm. Babam ne kadar duygusalsa, o kadar da azimliydiler. Tuttuğunu koparan bir kadın annem. Elazığ’da yetişmiş bir kadın tipi değil. Elazığ’ı küçümsediğimden değil. Elazığ insanı genelde hani böyle nasıl anlatayım ev ortamı dışına çıkmaz, dışarda fazla böyle kendini ispatlayamaz ama annem gerçekten öyle değildi. Diyorum ya babamın duygusallığına önem verilseydi, belki şu anda okumamış olacaktım. Çünkü babam hiç yanından ayrılmamı istemezdi. Zaten orta okulu bitirdikten sonra da Halide Edip Lisesi sınavına girerken babam ağlamıştı. “Paramız yetmiyor mu? Neden böyle yapma gereği duyuyorsun?” diye. Ama o evimizi biz kiraya verdik. Elazığ lisesinin hemen karşısında bir yıl önceden ben ortaokulun sonundayken ev kiralandı. Sonra da kendi evimize tekrar geri geçtik.

Şule: Evet, annen yılmamış, hep mücadele vermiş ve gerçekten seni çok güzel desteklemiş aslında. Baban da sevgi vermiş. Bence de aslında annenin yaptığını kesinlikle daha farklı bir biçimde takdir etmek gerekiyor. Şu andaki koşullarda bile batıda yaşayan kişiler de çocuklarına karşı aşırı korumacı iken, çok sayılı aileler var böyle çocuklarına gerçek anlamda engel olmayan, onların yapamayacakları konularda destek olup yapacakları konusunda da onlara asla engel olmayan çok az aile var. Sevda başta 2018 yılından beri eşinin işsiz olduğundan söz ettin. Sen de çalışmıyorsun, düzenli bir işin yok değil mi? Rol model olma konusunda senin bir örgü hikayen var. Şu anda bunu ticari bir şekilde de yapıyorsun. Örgüyü nasıl öğrendin onun hikayesini bizimle paylaşır mısın?

Sevda: Örgüyü okula başladıktan sonra 8-9 yaşlarındayken, öğrendim desem yeridir. Komşularda gördükçe, annemde gördükçe, annem çok güzel örgü yapardı bu arada. Şimdi kollarının rahatsızlığından dolayı yapamıyor. Komşularda gördükçe ben özendim. Birazcık da böyle nasıl anlatayım, bir yaramaz yapım varmış çocukken. İşte annem beni iple, tıgla avuturmuş bir yerlere gittiğinde. O avutma, bu avutma derken, anneme merak ettiğimi söyledim. Annem de öğretti. Daha sonra tabii ki sanat dersimizde öğretmenlerimiz ilkokuldayken destek olmaya çalıştılar. İşte örgünün çoğunu ilk başlangıcını annemden öğrendim. Daha sonra da öğretmenlerimizden desenli, yuvarlak paspas yapmayı öğrendim. Daha sonra yıldız şeklinde paspas yapmayı yine annemden öğrendim.

Şule: Annem bu arada hala takip ediyor herhalde değişik modelleri?

Sevda: Devam ediyor hala da takibe. “Bu model daha güzel anne bunu öğretir misin?” diyorum. Biraz öğretmenlerimden bölük pörçük, çoğunu annemden öğrendim. Ortaokula geldik, ortaokulda rehber öğretmenimiz vardı Emine hoca. Ondan çok zor modeller öğrendim. hani çoğunuz bilirsiniz incili kız, Türkan Şoray’ın kirpiği modellerini yapmaya başladım. Daha sonra da Gören Kalpler Özel Eğitim’de Erol Sayıdan hocamızın girişimleriyle, bir yıl Eryaman’dan Ayşe hocamız geldi. Ayşe hocamızla bayağı bir örgü geliştirdim ki gerçekten bu doğrultuda Erol hocama da, Ayşe hocama da bayağı bir şeyler borçluyum. Çünkü boyunluk yapmayı, kaşkol yapmayı santimin ne demek olduğunu. Tabii ki santimi bilmeyen yoktur matematiksel olarak ama hani örgüde mesela boyun kaç santim olur, kaşkol kaç santim olur? bunların hepsini Ayşe hocamdan

öğrendim ki hala da bana iyi bilmediğim konularda yani örgülerin fiyatı konusunda olsun, her konuda bana yardım ediyor. Hiçbir zaman desteğini benden esirgemez bu konuda gerçekten minnet borçluyum.

Şule: Yani bir yerde pratikle ve teknikle desteklenmiş oldum. Ticari olarak örgüleri satmaya nasıl karar verdin, nasıl başladın?

Sevda: Ticari olarak şöyle aslında Ercan yani eşim işten ayrılana kadar düşünmemiştim hiç böyle bir şey. Ben evlenmeden yani eşimle nişanlı iken diyelim, nişanlılık evresinde ben Fetiye’de 5 buçuk ay bir kurs gördüm. Kapsamlı bir eğitimden sonra tabii ki orada arkadaşlar edindim. Arkadaşımla eşi teknede kaptandı ve arkadaşım bana geldiğinde poşetliklerim vardı. Poşetliklerimi almak istedi. Tabii ki hediye ettim. Daha sonra eşinin dikkatini çekmiş. Ben de dedim ki “eşim çalışmıyor. Ben bu örgüyü ilerletmek istiyorum, satmak istiyorum.” Orada sağ olsun tekne gezisi sırasında bir avukata gösteriyorlar benim poşetliğimi. Çok beğeniyor. O beğeniş, bu beğeniş, bayağı bir yol kat ettik. Ben de artık böyle imparatorluğa doğru gidiyorum, tabii ki bu espriydi.

Şule: Evet, aynı zamanda çok zorlukları da var, çok azıcık da ondan konuşacağız. Bir gününü bize anlatabilir misin? Ne kadar süre örgü örmeye ayırıyorsun? Ev işlerinde ne oluyor, ne bitiyor?

Sevda: Sabah zaten geç kalkmamak zorundayım. Şöyle ki sekiz yaşında bir oğlum var, okula gidiyor. Onunla ilgilenmek durumundayım. Bu yıl sabahçı. Geliyor, ödevlerini yaptırıyorum, yemeği, içmesiydi derken, kıyafetlerinin çıkarılması, bu aşamalar, ev. Daha sonra tabii ki her kadının yaptığı gibi yemek, çamaşır, yerine göre ütü, akşam özellikle trafiğim çok yoğun oluyor. Yemek yapıyorum, yemek yeniyor, ondan sonra çay servisi, şu bu derken saat ancak 12’de küçük oğlum Ömer uyuduktan sonra 11’de falan zaten ancak Ömer uyuyor. Eşim uyuyor veya oturuyor, tam sessizlik zamanında iyi hani yine bir espri yapmam gerekiyor. “On ikiden sonra hayat başlar” derler ya, evet 12’den sonra da benim örgü hayatım başlıyor.

Şule: Kaç saat örüyorsun?

Sevda: 12 ile üç arası, dört arası, o kolumun yorgunluk durumuna bakıyor. Bazen uykularımı bazen öyle bir hale geliyor ki hissetmiyorum. Bayağı bir zorluklar yaşıyorum. Çünkü örgüm bol aksesuarlı ve aksesuarların hiç birini satın almıyorum, yani hepsini kendi ellerimle yaptığım için onların dikim aşaması çok zor. Dikme işini de yalnızca annem yapabiliyor. Bir kaç kişiye öğretmesine rağmen, onlar tam olarak yapamadılar, genelde eğri oldu. O yüzden sattığım kişiler tarafından uyarı aldığım için şimdi annem diyor ve Bu da bayağı bir zor oluyor. Hani annem her istediğim zaman gelemediği için annem Elazığ’da yaşıyor. Ben Ankara’da yaşıyorum. O yüzden -Elazığ dernek başkanımızın desteği çok fazla. Gidip geldiği zaman poşetliklerimi götürüyor. Yani kargo parası özellikle ödemeyeyim diye. Zaten biliyorsunuz bu zamlar kargoya da bayağı bir yansıdı. O yüzden Elazığ’a gelen giden olduğunda gönderiyorum, gelen olduğunda gönderiyorlar, getiriyorlar. Annem geliyor. Annem geldiğinde zaten bayağı bir rahatlamış oluyorum. Annem gittiğinde de böyle bir süreç işlemeye başlıyor.

Şule: Şimdi bir dakika, annenin desteğini konuşacaktık ama sen onu öncelikle tabi emek kıymetli olduğu için paylaştım bizimle. Yaklaşık 4 saat, 5 saat örgü ördüğünü söyledin. ya gece

nasıl geçiriyorsun zamanı? Ben hatırlıyorum, ablalarım makina nakışı yaparken, “gel hep bizim yanımızda sohbet et de zaman geçsin” derlerdi. Sen uyumamak için otururken ne yapıyorsun? Sana ne eşlik ediyor?

Sevda: Size onu anlatmakla bitiremem. O kadar büyük bir aşkla ölüyorum ki çünkü kitap dinliyorum. En büyük zevkim kitap. Benim arkadaşlarım, “ne güzel okuyorsun.” Diyorlar. Kitapsız bir hayat gerçekten düşünemiyorum.

Şule: O sana arkadaş oluyor.

Seda: Evet yani öyle böyle bir arkadaş değil. Bu normal değil, yani yapı olarak sabırsız bir yapıya sahip olmama rağmen, ya çok zor kitaplar okudum ama Carolina gibi, Suç ve Ceza gibi, Savaş ve Barış gibi ki özellikle Savaş ve Barışı duyan arkadaşlarım bayağı bir hayrete düşmüşlerdi. “Ya sen çok sabırsızsın, nasıl böyle bir kalın kitap okuyorsun” diye. Ama örgü ile gerçekten çok akıcı oluyor kitaplar. Ne kadar sıkıcı olurlarsa olsunlar, sıkıcı olduklarını da pek söyleyemem.

Şule: Peki 5 saatte ne kadar örebiliyorsun? Bir poşetliği bitirebiliyor musun?

Sevda: Ya bir poşetlik öremiyorum bir günde. Hayır, hayır. En azından poşetliğin ya kafa kısmını veya diğer kısmını örebiliyorum. Eğer kafa kısmı, yani bir bölümü bitmişse, diğer tarafını örüyorum. Çünkü kafa bölümü aksesuarlardan oluşuyor. Aksesuarların yani dikilen kısımları, örgünün gösteriş şeklini belirlediği bir bölüm.

Şule: Ben şunu öğrenmek istedim aslında. Beş saatte ya da 4 saatte ne kadar örüyorsun?

Sevda: Bir boyunluğun yarısını örebilirim. Poşetliğin de bir kısmını örebiliyorum.

Şule: Ancak o zaman o yaklaşık 8-9 saatte 1 boyunluk örülüyor. Yaklaşık ne kadar bir maliyeti var mesela ip olarak boyunluğun?

Sevda: İp olarak maliyeti çok fazla. Çünkü boyunluk ipi ben hani kaliteli kullanmaya çalıştığım için genelde yünsü şeyler oluyor yünü aratmayacak derecedeki ipler oluyor. O da tabii ki kiloyla satılıyor. Hani böyle yumak şeklinde değil de kilo olarak olduğu için o ipin kilosuna bağlı.

Şule: Yani fiyatı da bir boyunluk 25 TL kadar ipten çıkar mı

Sevda: Çıkar. Daha fazlasına çıkar.

Şule: 50 TL'ye satıyor arkadaşımız 25 TL kazanabilmek için. Yaklaşık 9 saat emek veriyor. Gerçekten çok yoğun bir iş, emek yoğun bir iş, aynı zamanda kollarının ağrıdığını söyledin sanıyorum boyun fıtığına da neden oluyor değil mi?

Sevda: Boyun kemiğimde düzleşme var şu anda ve beni üzen en büyük şey diyorlar ki mesela “ya işte biz pazardan alıyoruz da pazardaki hani neden ucuz da senin yaptığın pahalı? Yani almayabilir, alamayabilirsiniz veya pazardaki size daha cazip gelebilir ama en azından hani bu tür şeyleri söylememeniz daha uygun olur diye düşünüyorum. Yalnızca benim için değil, yani emeğe saygı duymak lazım. Her şeyden önce el emeği göz nuru diye boşuna dememişler.

Şule: Bu arada eşin de epeyce bir iş paylaşımında bulunuyor benim gözlemlediğim kadarıyla. Yani neler yapıyor mesela senin işini kolaylaştırmak için?

Sevda: Mesela evi süpürür, eşim kendi temizlik elemanı olduğu için hani işten temizlik elemanı olarak ayrıldı zaten. 7-8 yıllık bir hizmeti vardı. Eşim benim en büyük desteğim. Temizlikte çok yardımcı olur bana. İp almaya giderken gelirken hani ben bastonu kullanabilirim ama dediğim gibi biraz önce de söylemiştim zaten kollarımdan rahatsız olduğum için bir kilonun haricinde pek fazla bir şey taşıyamıyorum. Sol kolumda çünkü ciddi bir his kaybı var diyebilirim. Bunu da gribal enfeksiyonumda fark etmiştim af edersiniz burnumu silerken baktığımda, bayağı bir his kaybı olduğunu gördüm. O yüzden eşim yani iplerimi taşıma konusunda olsun, her konuda yani bir nevi gözüm gibi diyebilirim.

Şule: O da olması gereken bir şey zaten. Sonuçta siz 2022 maaşı alıyorsunuz. O maaş da yeterli olmuyor. Bir de çalışan büyük oğlunuz var anladığım kadarıyla. Bu hayat bu şekilde zorluklarla sürüyor. En büyük hayalin ne peki Sevda yani bu örgü konusunda mı ilerlemek istiyorsun? Çünkü ben sordum “makine alır mısın?” diye “Makina örgüsü yapabilirim ama o ekonomik olarak çok zor” demiştin. Bu kadar da ciddi sağlık sorunu da yaşadığı için gelecekte neler hayal ediyorsun? Ne yapmayı planlıyorsun gelecekte?

Sevda: Ben gelecekte hiçbir şey hayal etmiyorum. Şöyle söyleyeyim tabii ki derler ya her yiğidin gönlünde bir aslan yatar, benim de gönlümde çalışıp kazanmak yatıyor. Ya ben istiyorum ki taş taşısam taşın suyunu da sıkmaya çalışsam, duyarlı insanlar tarafından ben “ille de hani müdür olayım, ben masa başında oturayım” demiyorum. Ne iş olursa yapmaya hazırım. Yeter ki benim yeteneğimi zorlamayacak bir iş olsun, diyorum ya inşaatta çalışmaya razıyım. Hep şunu istemişimdir yani çocuklarımı kimseye özellikle muhtaç etmeyeyim, çocuklarım kimseye özel, maddi manevi olarak muhtaç olmasın, bunun için zaten çabalıyorum. Ben yalnızca iş istiyorum, yani örgüyle benim bir geleceğim yok hayır hayır. Kesinlikle zaten bunlar da ancak yetişiyor müşterilere. Böyle bir pazar açılrsa, mesela onlara o şekilde yani bir girişimcilik anlamında bir şeyler yapabilirim. Üretim yapabilirim. Yani pazarda, bir yer verecek gibi oldular. Ne hikmetse bilmiyorum yazışma daha gerçekleştirilemedi.

Şule: Peki nasıl yetiştirebilirsin bu kadar şeyi? Yani iki günde bir poşetliğin olduğunu düşününce ben pazarda bir yığın ürün olması gerekiyor. Belki başka şeyler de.

Sevda: Boyunluk olsun, çorap olsun, patik olsun, o tür şeyleri, işte diyorum ya yani benim o kadar çok fedakârlık yapmam gerekiyor ki yapıyorum da zaten. Dediğim gibi zaten benim hani arkadaşlar artık espriye döktüler bu işi. Yatıyorlar, kalkıyorlar, “Sevda’yı aramak istiyorsanız, Denizciler Çarşısına gidin veya evinde bulabilirsiniz” diyorlar. Ben hemen hemen haftada iki gün veya bir gün veya 15 günde bir toplamam gerekiyorsa listeyi mesela haftada bir gün olabiliyor, dediğim gibi 15 gün olabiliyor ama 15 günü kesinlikle geçmiyor. Sürekli ben Denizciler Çarşısındayım. İşte renk istedikleri için rengin biri kalmayınca biriktirmem gereken bir şey yoksa, günü birlik gidip alıp gelip bunu yapmak zorundayım. Ama acil bir şey değilse, onu da liste olarak biriktiriyorum. Örneğin on tane renk lazım diyelim, ana renkler veya ara renkler, onları biriktirip liste halinde gidip iplerimi alıyorum. Önceden ip konusunda pek fazla zorlanmıyordum. Yani abartmanın bir anlamı

yok ama şu anda resmen hamallık yapıyorum gibime geliyor. Çünkü ipler gerçekten bayağı bir uçu ve sermayem elimde kalmadığı için eve harcamak zorunda kaldığım için sermaye sorunu da yaşamaya başladım. İşte artık nereye kadar gider bilmiyorum. Ama bir şeyler yapmaya çalışıyorum ve yılmadan da çalışacağım. Yani çocuklarım için evim için.

Şule: Bu arada arkadaşlar Sevda şu anda bizimle bir taraftan sohbet ediyor, bir taraftan da örgü örmeye devam ediyor. Bana biraz poşetlik yetiştirecek ki çevreye biraz satalım diye. Annesi de ona içeride destek oluyor, dikişlerini dikiyor. Gerçekten hayat pahalılığı çok önemli bir sorun. Hem ipler artıyor. Bu sefer sen onu daha farklı fiyata satmaya kalktığında, diğerlerinin alım gücü düşük olduğu için onlar da bu şekilde almayı tercih etmiyor. Bir de ördüğün şey uzun bir zaman gidebiliyor. İnsanlarda böyle bir sorun var. Gerçekten zor bir iş ne diyelim. Ama en azından herhangi bir işin olana kadar birçok arkadaşına da bu çalışmalarını örnek olacağını düşündüğümüz için seni ilk konuğumuz olarak ağırlamak istedik. Bizimle paylaşmak istediğin, eklemek istediğin bir mesajın varsa, onu da alalım. Yavaş yavaş artık söyleşimizin sonuna geliyoruz çünkü.

Sevda: Benim mesajım şöyle: Yani kolayı herkes başarır, önemli olan bir yola çıkmışsınız, bu evlilik olabilir, iyi okuma uğrunda olabilir, ya ne olursa olsun her insanın yaşamak için bir hedefi olmalı diye düşünüyorum. Benim de tabii ki bir anne olarak çalışıp ve çocuklarıma daha verimli olabilmek ki bu konuda da mücadele edeceğimi, sonuna kadar ne yapmam gerekiyorsa yapabileceğimi, yılmadan yapacağımı söylüyorum ve bütün arkadaşlarıma da tavsiye, kesinlikle engellerin arkasına sığınmasınlar. Çünkü görme engeli gerçekten o kadar da çaresiz bir engel değil.

Şule: Sen mesajlarını tamamladın ama benim aklıma bir soru daha geldi. Onu da paylaşayım istiyorum. Genellikle iş konusunda herhangi bir yere başvurmaya gittiğinde, mutlaka örgü ördüğünü anlatıyorsundur. O durumda tepkileri nasıl oluyor? Yani sadece örgüyü alıp kapıdan göndermek mi? Yoksa nasıl bir tepki ile karşılaşıyorsun ördüğünü söylediğinde?

Sevda: Şule'ciğim, şu ana kadar sağ olsunlar hep senin gibi arkadaşlarım bana destek olmaya çalıştılar. İsimlerini gururla vermek istiyorum, arkadaşım Döndü çok yardımcı oldu bu konuda. Mürüvet'in yardımını gördüm.

Şule: Burada tabi yeni okuyacaklar tanımıyorlar ama görme engelli arkadaşlar bunlar.

Sevda: Döndü Kanat, Mürüvet Murat, tanırırsınız diye düşünüyorum.

Şule: Biz tanıyoruz ama dinleyenlerimizden tanımayan olabilir.

Sevda: Onlar da çok destek oldular bu konuda, yani ellerinden geleni yapmaya çalışıyorlar en azından. "Biz de varız, biz de sana destek olabiliriz" diyorlardı. Arkadaş için çok güzel bir şey.

Şule: Ben araya gireceğim yine ama o arkadaşlarının destek olduğunu zaten baştan beri çok güzel ifade ettin bize. Ben iş bulma konusunda herhangi bir iş başvurusu yaptığında, daha çok iş verme konusunda fırsat eşitliği sağlamaya mı çalışıyorlar, yoksa hani "Örgünü satın alalım ama Bu da çok iyiymiş, güzelmış" diyerek başlarından mı savıyorlar?

Sevda: İşverenlere yani hiç birine şu ana kadar gitmedim. Yalnızca 2000, tam olarak tarihini

hatırlamıyorum ama Eyüp Doğan abiyle birkaç yere gitmiştik. O da zaten hani Eyüp abinin görüşmesi ile gerçekleşmişti.

Şule: Örgüleri görünce ne diyorlar?

Sevda: Yani ben götürmedim hiçbirini Örgümü şu ana kadar görmediler. Genelde zaten İŞKUR'a gittiğimiz için İŞKUR'un haricinde şu ana kadar özel bir yere kesinlikle gitmedim. Hep İŞKUR, o da internette başvurularını gerçekleştirdiğim için.

Şule: Anladın böyle bir deneyim olmamış. Örgü meselesini duyunca belki birkaç tane örgü alıp uzun vadede bir şeyler de yapmayabilirler şeklinde düşünmüştüm.

Sevgili okurlar, sevgili dinleyenler, Rol Modellerimiz köşemizin ilk konuğunu bu şekilde ağırladık. Kendisi de bize evini açtı. Ona da çok teşekkür ediyoruz.

Sevda: Ben teşekkür ediyorum, böyle bir fırsat verdiğin için. Umarım yararlı olabilirim.

Şule: Evet başkalarına mutlaka örnek olacaktır. Örgü örmeyi bilip bir şeyler yapan arkadaşlarımıza, ya da yeni öğrenmek isteyen arkadaşlarımıza. Bundan sonra başka bir söyleşide buluşmak üzere herkese iyi günler diliyoruz.

HAYALLERİMİ İNCİTEN LEYLEK

Benim çocukluğumda, dünyaya nasıl geldiğimiz büyüklerimize sorulduğu zaman “leylekler getirdi,” yanıtı verilirdi. Ağzında kundak, içinde bebekle eve gelen leylek resimleri yıllarca odamın duvar süsü olmuştu. Çocukluğumu çok mutlu geçirdiğim evimiz, kocaman bahçesi olan, içinde meyve veren ağaçları, akşam sefaları, ortancaları, bol bol yumurta veren tavuklarımız ve her yıl göç eden, mevsimi geldiğinde de dönen leyleğimiz vardı. Bedenimi fark edecek yaşa geldiğimde herkesten farklıydım, sol kolum yoktu... Canım anneme sorduğumda, leylekler getirdiklerinde unutmuşlardı ama dönüşlerinde getireceklerdi. Tam bir yıl bekledim. Dönüşleri benim ilk hayal kırıklığım oldu. Canım annemin verecek yanıtının olmadığını görünce de bir daha kendimle ilgili hiçbir soru sormadım. Geceleri hep hayal kurardım, rüyalarım bir masal perisi girse, sihirli sopasıyla tüm yanlışlıkları düzeltse, her insan mutlu olsa diye. Ama zaman içinde hiç böyle olmadı. Yaşam hep bildiğini okuyordu... ben de ona karşı meydan okumasını ve sabrı öğreniyordum. Sakatlığım ister doğum hatası, ister kaza olsun artık olan olmuştu. Bundan kaçış yoktu. Hep bir suçlu aranır, bulunur, bulunamaz, bu süreç zamana bırakılır. Evet, artık masal bitmiştir.

Canım ailem, benim rahat edeceğim, benimseyeceğim protez yapan merkezleri araştırmaya başladılar. Bu süreç uzun, yorucu, maddi manevi yük getiren bir süreçti. Her ay İzmir-Ankara arası gidip geliyorduk. Bu arada, Okul hayatım da devam ediyordu. Babam devlet memuru olmasına karşın, benim protezime lüks tüketime girdiğinden mevzuat gereği sağlık güvencesinden yararlanıyordum. Bütün masrafları ailem karşılıyordu. Bu da beni derinden etkiliyordu. Artık İzmir’de yapımına başlanan protezimle birlikte Ankara yolculuğumuz sona ermişti. Almanya’ya gönderilmek üzere kolumun ölçüsü alınıyor, hazır olduğunda geliyordu. Burada da karşımıza mevzuat çıkıyordu. Engelli hakları yeni yeni verilmeye başlanmıştı, ancak yasaların uygulanmasındaki eksiklikler yine eski mevzuat şeklinde karşıma çıkıyordu. Bu mevzuata göre protez kullanım süreleri 5 yıl gibi çok uzun süreydi ve daha önce zarar görmesi durumunda sağlık güvencesi protezin ederini karşılamıyordu. Benim kolumla ilgili yasaları hazırlayan sayın yetkililere soruyorum: Sizler ayakkabınızı, çantanızı yırtılınca kadar mı kullanıyorsunuz? İnsan bedeni bir bütündür; dominant taraf, dominant olmayan taraf diye ayrılabilir mi? Bir engellinin yaşamsal ihtiyacı olan ortez-protezi lükse sokarken bir tek gecede kendi sağlık güvencelerini ömür boyu garanti altına alan millet vekillerine kul hakkımı helal etmiyorum. Verilen haklar birer lütuf değildir. Ortez-protez yasalarının tekrar ciddi bir şekilde ele alınmasını, ben de yaşadığım ülkede kendimi eşit vatandaş olarak görmeyi istiyorum.

Ah! Benim canım leyleğim, keşke hayallerimi sadece sen incitseydin.

TARİHİN KADIN YÜZLERİ

Yazan
Şule Sepin
İÇLİ

Umut dolu bir merhaba hepinize sevgili dinleyenlerimiz. Tarihin Kadın Yüzleri Köşemizde; geçmişte iz bırakmış, yaptıklarıyla bizlere ışık tutmuş kadınları konuk edeceğiz. Bu kadın yüzleri mücadele etmişler, ölümü göze almışlar, bize örnek olmuşlar. Bu kadınların mücadelelerini yeniden yorumlayacağız. Bakalım bu yolculuğumuzun ilk kadın yüzü kim olacak? Hep birlikte yakından tanımaya çalışalım onu.

PİNKİ

Yüzünün rengi pembe olduğu için ailesi ona Pinki adını vermiş. Onun asıl adını nasıl olsa anaçığım diye, bu başlığı koymak istedim. Bu lakap

bana çok sevimli geldi. Benazir Bhutto... Pakistan'ın ilk kadın başbakanı. Bhutto adını duyunca, aklımıza Pakistan halkının çok değer verdiği, Ziya Ülhak'ın öldürttüğü Zülfikar Ali Bhutto gelir. Benazir Butto da Zülfikar Ali Bhutto'nun kızı. Tam da burada aynı soyadını taşıyan bir erkekle bir kadın olunca, erkeğin daha çok bilindiğini söylemeden geçemeyeceğim.

Sadece internet bilgileriyle böyle bir yazı yazmaya kalksaydım, yazı çok kısır bir anlatım dizisi olurdu. “nerede, hangi tarihte doğdu? Ne zaman başbakan oldu?” gibi klasik bilgiler verebilirdim. Kısa zamanda unutulacak ve yine internetten bakarak anımsayacağımız bilgiler olurdu bunlar.

Pinki yaşadıklarını tüm ayrıntılarıyla anlatan bir kitap bırakmış bizlere. Hem de ölümünden iki ay önce kitabını tamamlamış. Kitabın adı, Doğunun Kızı. Bu kitabı okuduktan sonra onunla ilgili yazmaya karar verdim. İyi ki de okumuşum bu kitabı. Size de tavsiye ediyorum, mutlaka okuyun Doğunun Kızı kitabını. Benim anlatımlarım bu kitabın yanında sönük kalacak. Ben daha çok kadınlık üzerinden anlatımlar yapacağım.

1953 yılında, Pakistan'ın Karachi kentinde doğdu. Bhutto ailesinin ilk kızıydı. Liseyi Pakistan'da bitirdi. Yüksek öğrenimini Amerika ve İngiltere'de tamamladı. Uluslararası hukuk ve diplomasi dallarında eğitim gördü. 1977 yılında ülkesine döndü.

Bu genel anlatımdan sonra neler yaşadığına, mücadele biçimine ve kadın bakış açısına biraz yer verelim. Benazir Bhutto zengin bir aileden geliyordu. Ekonomik durumunun iyi olması, yurt dışında siyasi konularda kendisini yetiştirmesi, babasının mücadele ve direnme biçiminin etkisi, onun çalışmalarının temellerini atmış olabilir. Ancak Benazir'in kişiliği ve kadın mücadelesine olan inancı onu hiç yıldırmadı. Babası idam edildi, cenazesine katılmasına izin vermediler. Yıllarca ev hapsinde ve ceza evlerinde tuttular. İki erkek kardeşinin ölümünü yaşadı. Üstelik erkek kardeşi Şah eşiyle ilgili yaşadığı sorunları anlattığında, ilişkilerinin sürmesi için kardeşini ikna etti. Nereden bilebilirdi ki kardeşinin eşinin Şah'ı öldürenlerle işbirliği yapacağını? Yeğenini görmekten mahrum ettiler Bhutto'yu. Kardeşinin emanetine bile sahip çıkamadı.

Ev hapsinde ve ceza evlerindeyken, sağlığı bozuldu. Kulak ağrısı öyle fazlaydı ki sağır olmaktan kıl payı kurtuldu. Onu öldürmek için sağlıklı olan organından ameliyat etmeye kalktılar.

Annesi de ev hapsinde tutuldu. Akciğer kanseri oldu. Benazir Bhutto bilgi birikimini kullanarak dilekçeler yazdı. Sonunda annesinin yurt dışında tedavi olmasını başardı ve annesi hayata döndü.

Pakistan halkı Benazir Bhutto'yu hem çok seviyor, hem de ona yürekten inanıyordu. Pakistan Halk Partisi Başkanı Benazir Bhutto'nun yaptığı konuşmaları dinlemenin bedelini işlerinden edilemeye, işkencelerle, ölümle ödediler. Konuşmalarını on binler dinledi tüm engellemelere karşın. Benazir Bhutto "ben sizin kız kardeşinizim, Pakistan halkı benim kardeşimdir." şiarıyla karış karış gezdi Pakistan'ı.

Aşık olarak evlenmek hayaliydi. Ama çevrenin tavsiyesiyle bir evlilik yaptı. Fakat koydu baştan kurallarını. Siyaset yaşamına karışmayacaktı eşi. Üç çocuğu oldu. Hamile olduğunu duyunca, muhalifler siyaseti bırakacağını düşündüler. Fakat boşunaydı bu sevinçleri. Anneliğiyle sorgulanmaya karşı direndi ve siyaseti hiç bırakmadı. Eşi de Benazir Bhutto nedeniyle hapis yattı uzun yıllar boyunca. Ama eşi de yılmadı ve Benazir'in mücadelesine saygı duydu. Benazir Bhutto, "bir kadın başbakan olduğu için eşimin de suçlandığını gördüm. Bir erkek başbakan olsa böyle olmaz" diyerek anlatıyor şaşkınlığını.

Onun Müslüman olmadığını, hatta namaz kılmadığını yaydılar. Oysa o namaz kılar, Müslümanlığıyla gurur duyardı. Hapisten çıkmak için ettiği duaların sayısını kendi bile anımsamıyordu.

Seçimlerde hile yapıldı. İnsanların oy kullanması engellendi. Kaybetmekten yılmadı. Bir Aralık 1988'de başbakan oldu. İlk çocuğu üç aylıktı. 1990 yılında seçimleri kaybetti ve yolsuzlukla suçlanarak hapsedildi. 1993 yılında ikinci kez başbakan oldu. Başbakanlığı döneminde Kadınları Geliştirme Bakanlığı'nı kurdu. Kadınlar bakanlıklarda görev aldılar. Bizde ise kadın bakan Aileden Sorumlu Devlet Bakanı olmuş ve kadın ailenin içine hapsedilmişti. Pakistan'ın başbakanı kadın olunca, işte böyle heyecan verici gelişmeler olmuş. Erkekler ve kadınların okuma-yazma oranları çok düşüktü. Okuma-yazma kursları düzenledi ve okuma-yazma oranları yükseldi. Üniversitelerde kadın araştırma birimlerini kurdu. Başbakanlık görevi son bulunca, bu çalışmaların hepsi durdu.

Sekiz sene yurt dışında sürgün yaşadı. Öldürüleceğini bile bile ülkesine döndü. Suikast düzenlendi, 136 kişinin ölümünden sağ olarak kurtuldu. Fakat 27 Aralık 2007'de düzenlenen suikastla öldürüldü. 28 Aralıkta yüzbinler sokağa döküldü ve kalabalık bir cenaze töreni gerçekleşti. Üç gün yas ilan edildi.

Kitabını okurken, sana özel bir saygı duydum. O kadar sabırsızlandım ki "ne zaman bitecek bu kadının çektikleri?" demekten kendimi alamadım. Seni tanıyan bir Pakistan'lı ile konuşmayı çok isterdim. Öldürülmenin üzerinden tam 14 yıl geçti. Bizim ülkemizde de aynı olaylar yaşanıyor. Mücadelenle içimize umut ektin. Direngenliğini, inancını, umutlu oluşunu bıraktın bize. Senin tarihteki yerini hiç unutmayacağız ve unutturmayacağız.

SELVİ BOYLUM AL YAZMALIM ÖYKÜ

DÜŞLERİMİN ÇIĞLIKLARI

Yazarın “Anılara Tutunmak” adlı kitabından alınmıştır

Çoktular, birçoktular. Tutuyorlardı, salmıyorlardı ki gideyim.. Koşmak istiyorum, koşamıyorum; ayaklarımı tutuyorlar. Silkinmek istiyorum, elbiseme yapışıyorlar.

“Bırakın!” diye bağıyorum, “gideceğim ben,” diyorum.

“Gidecekmiş!” diyorlar hep bir ağızdan. İçlerinden biri, bir kadın sesi, gırtlığını çatlatarak çığlık atarcasına,

“Nereye gidecekmişsin ki?” diye soruyor.

“Çocuklarıma gidiyorum, anne olmaya!”

Bir erkek sesi alay edencesine diğerlerine bakarak,

“Anne olmaya gidiyormuş.” Diyor ve ekliyor: “Senden ancak güvercinlere anne olur.

Yere çömeliyorum. Bu kez emekleyerek engeli aşmaya çalışırken, bir başkası, arkadan eteğimi çekiştiriyor.

“Nereye?” diye bağıyor o korkunç hırıltılı sesiyle.

“Öğretmen olmaya,” diyorum titreyerek.

“Hele şuna bakın şuna, öğretmen olacakmış. Sen git de, evdeki çocuklarına öğretmen ol!

Olamıyorum; öğretmen de olamıyorum. “Bari kalkıp, iyi bir eş olayım” diye yürürken, bir çift el beni iki yanımdan kavırıyor.

“Sen şu iki elimin gücüne bile dayanamıyorsun; iyi bir eş nasıl olur bilir misin? Kolay mı sanırsın birine eş olmak.. Bunun için güç ister; yürek gücü. Bu güç ise sevgiden gelir. Emek ister; var edilmiş güzellikleri korumak için emek.. Beyin gücü ister; iyi düşünen, sağduyulu bir beyin gücü. Şimdi soruyorum sana; bütün bunları becerebilecek misin? Eğer yapabilirim dersen, bırakayım git..!” diyor.

“Bilmiyorum, bilmiyorum,” diye ağlamaya başlıyorum.

“Benden olsa olsa iyi bir arkadaş, dost olur,” diyerek yeniden ayaklanıyorum.

Bu defa yine hep bir ağızdan bağıyor ve yolumu kesmeye çalışıyorlar.

“yani sence en kolay şey arkadaşlık, dostluk mu? Bunun için özgür bir iraden var mı? Bir dost için ne yapabilirsin= Ne kadar yapabilirsin?

Sonra yere oturuyorum ve ellerimle geliřigüzel bir şeyler arıyorum.

Yine bağırlıyorlar kuvvetlice.

“Ne arıyorsun orada sen?”

“Şeey, kemanımı bulamıyorum.”

“Kemanını bulamıyormuş! Şimdi mi aklına geldi? Aylardır yanına uğramıyorsun da

“duur! Gene nereye gidiyorsun?”

“Hiçbir şey göremiyorum! Gözümün karasını silmeye gidiyorum, çekilin!”

“Bırak gözünü silmeyi de, önce evin perdelerini aç! Baksana, hepsi sımsıkı kapalı. İlkin dışarı çık; Duymuyor musun sesleri? Dışarıda hayat var.” _

“Duyuyorum; yük dolu bir kamyon çıkıyor yokuşu; benim gibi yorgun..”

“Çocukları duymuyor musun?”

“Duysam neye yarar; benimkiler yok ki... Onları göremiyorum, benim çocuklarım nerede?”

“işte yanında ya, görmüyor musun?”

“Hayır göremiyorum ama, hafiften seslerini duymaya başladım. Fakat! Aramızda bir duvar var gibi; dediklerini anlayamıyorum.”

“Anlayamazsın tabii; zaten sen onları hiç anlamaya kalkmadın ki..”

“Sesleri azalıyor. Şimdi neredeyse duyulmaz oldu.”

“Gidiyorlar da ondan.”

“Gidiyorlar mı? Hayır! Bu olamaz işte. Heyyy! Durunnn! Beni de bekleyin; ben de geleceğim!”

“Baksanıza, o da gidecekmiş. Artık bu olanaksız; çünkü onlar çoktan gitmişti zaten. Bu görmeye çalıştığın, tüm işittiklerin sadece bir düş”

SAÇLARINDAN UZUN TRENLER GEÇEN KADIN

Yazan
Saime
Bircan Sak

Ben saçlarından uzun trenler geçen kadın
Döküldü saçlarım, savruldu istasyonlarım
Bir zamanlar saçlarımdan renkli ırmaklar akardı
Kurudu toprağım, tükendi soluğum
Ben Kibele
Bir memesinde bin öksüz emziren kadın
Kesildi sütüm
Kıvrandım Poseidon'un kollarında
İda'ya Tırmandım zeytin dallarında
Acılarımı kalkan yapıp karşı çıktım Zeus'a
Eros Delik deşik etti yüreğimi
Dionisos sürdü merhemini
Kana boyadı sokaklarımı Athena'nın savaşçıları
Ağlayamadım
İçimde boğuldu çığlığım
Kanar hala omzumda kanadı kırık bir kuş
Çalıntı zamanlarda gönül eyleyip hüznü gezdirdim eteklerimde
Boynumda ipekten yalnızlığım
Ne Kerem gibi yanabiliyor, ne Yunus gibi pişebiliyorum
Şimdi ben kucağımda öksüz bir çocuk gibi sevdami büyütüyorum.

KURTLAR SOFRASI

Merhaba değerli okurlar. Size yepyeni bir derginin yepyeni köşelerinden birinden sesleniyoruz. Bu köşemizde tarihten bugüne ve özellikle bugün kadınların politikayla ilişkilenme biçimlerini, tarzlarını ve tabii, ataerkil bir toplumda siyasetin kadınlarla ilişkilenme yöntemlerini ele alacağız.

Kadınların bakış açılarına, dünya görüşlerine göre siyasetle ilişkileri nasıl bir korelasyon oluşturuyor?

Aslında, kadınlar tarih boyunca gizli ya da açıktan aile yönetimi, giderek devlet yönetiminde de etkili olmuşlar.

Bugün ise, modern çağda iş yerlerinde kadın yöneticilerin azlığı dikkat çekmektedir. Hatta, aynı işi yapan kadın ve erkeğin kadının aleyhine ücret eşitsizliği de Özellikle özel sektörde yaygın bir uygulamadır. Örneğin, bir tuğla fabrikasında ağır kol gücü gerektiren taşıma işlerinin bir kısmı kadınlara daha ucuz ücretlerle yaptırılabilir. Bütün bunlar bir politikanın (kadına bakış) ürünüdür.

Karnından sıpa, sırtından sopa eksik edilmemesi gereken, saç uzun aklı kısa, eksik etek olan, sofradaki yeri hep öküzden sonra gelen, daha küçücükken, evdeki ağabeylere, babaya ve amca-dayı, vb. hizmet etmesi gereken hep kadınlar, kızlardır. Oğul anasından kendisinin de pekâlâ elinden gelen işleri istemekte herhangi bir sakınca görmez. Eğer evde bir kız evlat varsa anne kızından ağabeyine su getirmesini ister. Kız buna biraz itiraz edecek olsa, aşağılanır, azarlanır, hatta tokat da yiyebilir. Anne, evdeki erkekler tarafından kızını iyi yetiştirmemekle eleştirilir fakat anne de dahil hiç kimsenin aklına evdeki erkeklerden birine, “git suyunu kendin al,” demek gelmez.

İşte bu örnekteki durum bile uzun zamandır içselleştirilmiş olan bir “Erkek Egemen” politikanın ürünüdür. Ev içi de dahil her alanda “Kadın-Erkek Eşitliği”ni savunmak erkeklerin rahatını kaçırmaktadır. Kadının bilinçlenmesi, haklarını savunur duruma gelmesi iş yerlerinde daha fazla mobbinge uğramasına, evde ise kocanın baskı ve şiddetine maruz kalmasına neden olmaktadır.

Aslında İslamiyet öncesi çağlarda eski Türk kavimlerinde ve devletlerinde kadınlar daha çok yönetimlerde ve karar mercilerinde bulunurlardı. İslamiyet’in kabulüyle beraber kadın yavaş yavaş geriye, ev-mekân içine itilmeye başlandı. Eğitimli kadınlarda da bu durum böyleydi. Çağdaşlaşma hareketleriyle bu durum aşılmaya çalışılıyor fakat henüz yeterli değil.

Dolayısıyla; mücadeleye devam sevgili kadınlar. Hakça eşit bir hayat için adalette, sosyal alan ve çalışma alanlarında kararlı bir biçimde birbirimizi motive ederek, örgütlenerek bilincimizi ve mücadelemizi yükselteceğiz.

Yazan
Emine
Ortakaya

ARI KOVANI

Konuk: Ayten Gözüpek

1. Bölüm

Bir annenin eğitilmesi, çocukların daha bilinçli bireyler olarak dünyaya gelmesi, yetişmesi demektir.

Merhaba değerli okurlar. Sizlere çok saygı duyduğum bir insanla, Ayten Gözüpek'le yaptığımız bir söyleşinin ilk bölümüyle merhaba diyorum. Ona bunca saygı duymamın sebebini sorularıma verdiği ayrıntılı cevaplarda bulacağınızdan eminim.

Eylem Yurtsever: Ayten Gözüpek'le birlikteyiz. Kendisiyle röportaj yapmak istedim çünkü oldukça renkli bir geçmişi olan bir insan. Kendisini tanıtırca daha iyi olacaktır.

Ayten Gözüpek: Merhaba, Hayatımın yarısı Türkiye'de yarısı Almanya'da geçti. Evliyim, iki çocuğum var. Şu anda Almanya'da yaşıyor ve çalışıyorum. Önce Türkiye'de yönetimle ilgili bir bölümü bitirdim. Daha sonra o mesleğin bana uygun olmadığını anladım. Başka bir işe girdim. Evlilik çıkınca Almanya'ya geldim. Bu sefer Almanya'da bir şeyler yapmanın peşine düştüm. Önce Almanca öğrendim. Daha sonra da sınavlara girip meslek edindim ve mesleğimi devam ettiriyorum, anaokulu öğretmeniyim.

E.Y: Almanya'ya evlilik nedeniyle gittiniz...

Hepimiz biliyoruz. Almanya'daki Türkler çok fazla Almanca öğrenmenin peşinde olmuyorlar ama siz bu yolu değil de Almanca öğrenip orada üniversite okuma yolunu seçtiniz. Zaten benim sizinle röportaj yapmamın sebebi biraz da bu zor yolu seçme huyunuz.

A.G: Evet, öyle oldu. Karakterim gereği kimseye bağımlı yaşamayı sevmeyen bir insanım. Eşimin maddi durumu iyiydi. Bizi de maddi durumdan yararlandırıyordu.

İlk çocuğum olduktan hemen sonra, Almanca kursu bulma girişimlerine başladım. Sıfırdan başlamak gerekiyordu. Neresi bana daha yakın? Çocuğumu yuvaya verdim. Ondandır evde boş oturmamam, mutlaka bir şeyler yapayım dedim. Çocuğu büyütürken de televizyon dizilerini ya da yarışma programlarını veya çocuk programlarını izledim. Bu sayede sayıları, harflerin nasıl okunduğunu, ufak tefek kelimeleri, çok basit cümleleri öğrenmeye çalıştım. Kütüphaneye üye olmuştum çocuğumun adına. Çocuk kitapları alıyordum çocuğa okumak için ama ben de yararlandım. Bu şekilde devam etti. Sonra Almanca kursunu bulduktan sonra oradaki öğretmen bana başka bir kurs önerdi. Her gün ve uzun süreli... Daha aktif bir şekilde daha hızlı bir şekilde Almanca öğrenmeme o neden olmuştu. Ben de oraya başvurduğum, alındım, devam ettim, sertifikamı aldım. Ondandır da bir tanıdığımız sayesinde bu okulu buldum.

E.Y: Üniversitede okuduğunuz zamanda kaç yaşındaydınız?

A.G: Okula başladığımda otuz dört yaşındaydım ve iki çocuğum vardı.

E.Y: Kaç yaşında evlendiniz?

A.G: Yirmi dört yaşında. On yıl içinde Almanca ve Almanya yasalarını öğrendim ve iki çocuk büyüttüm. Bin dokuz yüz doksan yılında evlendim. İlk çocuğum bir yıl sonra doğdu.

Daha sonra onu büyütürken ona Türkçe öğrettim. Türkiye’den Türkçe kitaplar aldım. Her akşam ona Türkçe kitaplar okudum ki Türkçeyi öğrensin diye. Bir yaşında yuvaya başladı ve Almanca’yı bir yaşında öğrenmeye başladı. Doksan beş yılında da ikinci çocuğum doğdu.

Almanca kursuna giderken ikinci çocuğa hamile kaldım ve devam ettim. Öğretmen bana bir kere dedi ki:

“Sana zararlı olmuyor mu? Sürekli sandalyede oturuyorsun. Daha fazla yoruluyorsun. Evinde kalsan, daha sonra gelsen...”

Ben hâlâ inat ederek büyük bir sabırla özveri ile devam ettim Almanca kursunu bitirdim, sertifikamı aldım, ondan sonra doğum yapmaya gittim.

E.Y: Zaten bunun için sizinle röportaj yapıyorum.

... Peki üniversite okuduğunuz zaman sizin yaşınızda insanlar var mıydı? Üniversite nasıl bir ortamdı, biraz onu anlatabilir misiniz?

A.G: Vardı. Hatta Türkler de vardı. Gittiğim okulun değişik bölümleri var. Almanya’da okula giden gençler ve orta yaş grubu vardı Bizim gibi kendi ülkelerinde okula giden ama buraya gelip diplomasını karşılaştırırken problem çıkan ya da başka bir meslek öğrenmek isteyenler vardı, ki benim gittiğim sınıf buydu, bir de hiç okuma yazma bilmeyen kadınlar ben mülteci eğitimine gittim. Yani yurtdışından gelen ve orada Almanya’da yaşayan bütün kadınlara meslek eğitimi için verilen bir olanaktan yararlandım.

E.Y: Peki bunun için bir sınav var mıydı?

A.G: Sözlü ve yazılı sınavı vardı. Sertifikalarımı götürdüm, sözlü ve yazılı sınavlara katıldım, kazandım...

E.Y: Peki, nasıl bir ortamdı? yani sınavlar zor muydu... Genel olarak ortamı anlatabilir misiniz bu okulu?

A.G: Aslında insan birazcık tereddüt ediyor acaba yapabilir miyim orada verilen eğitim Almanca. Günlük konuşma değil tabii ki. Orada konuyla ilgili teknik kelimeler konuşuluyor. Bunların hepsinin altından kalkabilir miyim bizim derslerimizde hukuk, coğrafya tarih de vardı. Sadece psikoloji, pedagoji eğitimi görmedik. Müzik ve beden eğitimi de vardı. Özellikle hukuk konusunda biraz problem yaşar mıyım? Ya da diğer derslerde, özellikle de branş ve hukuk derslerinde derslerde bir problem olur mu diye epey zorlandım. Bunlar epey düşündürdü beni ama diğer arkadaşlarım sayesinde ve annem babam sayesinde üstesinden geldim.

E.Y: Anneniz babanız bu konuda nasıl yardımcı oldu size?

A.G: Buraya geldiler. Evde kaldılar. Her gün okuldan eve geldiğimde ev tertemizdi ve sıcak bir yemek vardı. Çocuklara bakılıyordu. Annemle babam olmadığı zaman, o evin temizliği, yemek, çamaşır, bulaşık, alışveriş, çocukların tüm sorunları, ihtiyaçları bana ait oluyordu. Ders çalışmanın dışında bir de bunları yapıyordum ama annem babam olunca sırtımdan epey bir yük alınmış oluyordu. Onlar da koca bir sene kalmıyordu. Her yıl üç ya da üç buçuk ay kalıyorlardı. Geri kalanı yine benim sırtımdaydı. Sadece bunları yapmadım. Geziyordum da üstelik.

E.Y: Çok güzel... Peki... Bildiğim kadarıyla sizin çocuklarınızdan bir tanesi engelli öyle mi?

A.G: Evet. Sadece zihinsel engelli değil, ayrıca fiziksel problemleri vardı. Doğum sırasında bir problem yaşandı. Fiziksel ve zihinsel engel baki kaldı. Onun da bir sürü sorunları oldu.

E.Y: Fiziksel engeli neydi çocuğunuzun?

A.G: Akciğerlerinde bronşlar çok fazla küçüktü. Bu nedenle oksijen yeteri kadar girmiyordu. Kalbi iki katı hızla atıyordu. Yavaşlatmak için ekstra ilaç kullanıyordu. Bunun dışında diğer ilaçlar da kullanıyordu ama bu ilaçlara karar vermeden önce iki defa biyopsi yapıldı. Hastanede defalarca kaldı. Bir sürü sorunlar oldu ve ben annem babam buradayken, büyük oğluma baktıkları ve evle ilgilendikleri zaman ben küçüğün yanında hastanede kalıyor ve oradan okula gidiyordum. Okuldan tekrar küçüğün yanına gidiyordum hastaneye. O şekilde hastane-okul arası gidip geliyordum.

E.Y: Peki bu kaç yaşına kadar böyle devam etti?

A.G: Doğduğundan bugüne kadar... ama artık gelişmesi daha iyi olduğu, umduğumuzdan daha fazla bir gelişme gösterdiği için ve kendisine dikkat ettiği için, sorunları biraz olsun azaldı. Eğitiminden dolayı zihinsel engelli de biraz daha azalmış durumda. Yani azalmasa bile en azından şunu söyleyebilirim; Kendi başına yaşayabilir veya okuldan içe gidebilir, arkadaşlarıyla gezmeye gidebilir. Bir sürü aktivitelerde bulunabilir. Yapıyor da zaten.

E.Y: Çalışıyor aynı zamanda değil mi?

A.G: Burada zihinsel özürlülere ait işyerleri var sadece onların gittiği... Ya da diğer işyerlerinin zihinsel özürlü personel alma kotası var. %1, %3 o şekilde, devletin katkısıyla gerçekleşmiş bir durumda. Bir işte çalışıyor bir iki arkadaşıyla beraber.

E.Y: Peki çocuklar doğdu, siz üniversiteye gittiniz. Annenizden babanızdan çok destek aldınız... Eşinizden nasıl bir destek aldınız?

A.G: Eşimden aldığım destek şöyle oldu. Bana karışmadı. Engel olmadı hiçbir şeyeime. Güvendi demek ki.

İkincisi maddi olarak bana olanaklarını sundu. Yani bu iki yardımını gördüm. Onun dışında, başka bir desteğini görmedim.

E.Y: Peki... Okula tekrar gelmek istiyorum çünkü bunu açıkçası çok önemsiyorum. Hem Türkiye’de hem Almanya’da okumuş olmanız bence çok güzel bir şey. Çok özenilesi bir şey...

Okurken hocalarınızın tutumunu, o zamanlar Almanya’da mültecilerle ilgili nasıl bir tutum olduğunu... O zamanları da bana anlatır mısınız? Hocalarınız, sınıf arkadaşlarınız hakkında böyle genel bir resim çizebilir misiniz?

A.G: O zaman ben ilk önce şunu söyleyeyim... Yabancılar karşı sert davranışlarda bulunan insanlarla sadece otobüs veya trenlerde çok hafif bir şekilde karşılaştım ama onun dışında ne yaşadığım yerde, ne okulumda ne de arkadaşlarımla etrafında herhangi bir şeyle karşılaşmadım. Bu benim şansım. Benim karşılaşmamam yok demek değil.

Bu küçük açıklamadan sonra okula dönelim. Okuldaki öğretmenler Almanya’da yaşayan yabancı kadınların eğitilmesinden yana. Özellikle benim gittiğim okulda bunun mücadelesini veriyorlar. Her sene okulun kapanmaması için ellerinden gelen mücadeleyi veriyorlar. Çünkü bir annenin eğitilmesi demek çocukların daha bilinçli bireyler olarak dünyaya gelmesi, yetişmesi demektir. Onlar da bunun farkında. Ayrıca tüketen insanlar, anneler olup evde duracaklarına, üretici bireyler olup hayatın içinde kalmaları, çocuk yetiştirmeleri ve etraflarına yardımcı olmaları tabii ki her ülkenin, her toplumun istediği bir şey.

Okuldan yana da herhangi bir problem görmedim gibi, okula gelen her yelpazedeki öğrenciler destek de görüyor. Az önce de söylediğim gibi, okuma yazma bilmeyen Almanya’da yaşayan bir sürü kadın var. Onlara da destek veriyorlar.

E.Y: Okul arkadaşlarınız sadece kadın mıydı?

A.G: Evet Sadece kadın...

E.Y: Hâlâ görüşürüz insanlar var mı okul arkadaşlarınız arasında?

A.G: Evet, bir tane can dostum var, hâlâ görüşüyoruz. Onunla aynı sınıftaydık, aynı yuvada staj yaptık, staj yaptığımız yuvada kalıp çalıştık. Ondan sonra ayrılmak zorunda kaldık. İşten dolayı birbirimize yakın oturuyoruz. İki bin yılından beri hâlâ görüşüyoruz.

E.Y: O da Türk müydü?

A.G: Evet. Değişik ülkelerde değişik uluslardan insanlar vardı Avrupa’nın değişik yerlerinden, Kuzey Afrika’dan, Rusya’dan, İran’dan, Güney Amerika’dan bir... sürü insanlar vardı.

E.Y: Peki değişik ülkelerdeki insanlarla diyaloglarınız nasıldı? Yani bir tür gruplaşma oluyor muydu?

A.G: Yok; çünkü oradaki tek amaç derslerimi anlamak, sınavlarımda iyi not almaktı. Ortak noktamız aynıydı. “Sen busun, ben buyum,” derdine girmiyorduk. Eğlencelerimiz olduğu zaman yani Almanların bayramları ya da bizim bayramlarımız, doğum günlerimiz olduğu zaman uluslararası bir mutfakla karşılaşmış oluyorduk koca bir sene. Herkes kendi ülkesinden meşhur bir şey, yiyecek içecek veya tatlı yapıyordu. Böylelikle uluslararası mutfakları tanımış oluyorduk. Almanca kursunda da aynısı vardı. Bu yüzden olumlu bir etkisi var diyebilirim. Sadece yiyecek değil birçok kültürü de öğrenmiş oluyorsun. Güney Amerika’da evlilikler nasıl olur, çocuk doğduğunda ne ya-

pılır... Ya da Balkan ülkelerinden gelenler vardı. Onların gelenek görenekleri... Rusya'dan bir kız arkadaşımız vardı onun anlattıkları. Bunların hepsini öğreniyorsun ve bunların hepsi bir çeşitlilik. Mükemmel bir şey...

Bunları hep olumlu olarak kendimize alıyorduk. Hiçbir şekilde bir milliyetçilik olmuyordu aramızda. Sıra arkadaşım Güney Amerika'dan gelmişti. Onunla çok mutlu yıllar geçirdim okul boyunca.

E.Y: Dört yıl değil mi okul?

A.G: Dört yıldır, dört artık üç yıla indirdiler. Hızlandırılmış üç yıl okuyorlar şu anda.

E.Y: Peki sınavlar falan nasıldı?

A.G: Sınavlar zordu ve biz Türk kadınları aramızda toplanıp beraber çalışıyorduk. Ödevler de veriliyordu. Sadece sınav değil grup çalışması vardı, bireysel ödevler vardı ve sınavlar vardı. En son yılın son semestrinde de bir konuyu seçip üzerinde detaylı araştırma yaparak yazılı hâlde teslim ettik. Ondan da sözlü yaptılar. Yani sınıfı geçmiş olman, notlarının iyi olması yetmiyor bu çalışmayı bunun adının Türkçesinden tam olarak emin değilim ama doktora tezi denebilecek bir şey. Okul bittikten sonra son semestr bu çalışmayı yapmak zorundasın. Yani bir kitap gibi bir şey hazırlıyorsun. Yani biz tez de hazırladık.

Ben zihinsel özürülerin gittiği okula gittim Altı ay orada çalıştım. Bir çocuk vardı onu gözlemledim. Onun hakkındaki gözlemlerimi yazdım. O tezimi hazırlayıp verdim ve ancak böylelikle diplomamı aldım.

KADININ GÜNCESESİ

Merhaba değerli umudun kadınları dergisi dinleyicileri. Yepyeni bir dergiyle sizlerle.

Bu köşemizde sizlere ülkemizden, dünyadan, engelliler camiasından kadın konularını içeren bilgilendirme amaçlı haberlerle sesleneceğiz.

Elimizden geldiğince kadınlarımızın sesini duyurma çabamıza desteğinizi bekliyoruz.

Haydi başlayalım: önce başlıklar

GÖZDER'den görme engelli kadınlara 'Kadına Şiddet Paneli'

Ailesinin kaçırdığı kadın, kadın dayanışmasıyla kurtarıldı

Hatay Büyükşehir Belediye'den 'Güvenli Kentler İçin Daha Çok Eşitlik' projesi

Kartal'da, Kadın Hakları Günü'ne özel söyleşi ve tiyatro oyunu

Ateşehir Belediyesi ve Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu arasında 'Şiddet Acil Yardım Hattı' protokolü

Kadınlar ped ve tampon fiyatlarındaki artışı protesto etti

Yeni rapor: Kadınlar kürtaj hakkı konusunda hemfikir

Uluslararası Af Örgütü'nden çarpıcı rapor: Kadına yönelik şiddette iktidar ne dedi? Hangi adımlar atılmadı?

Adalet Divanı'ndan "gökkuşağı ailelerini" ilgilendiren karar

Fransa onarım terapisini yasakladı

Görme Özürlüler Derneği'nden (GÖZDER) görme engelli kadınlara 'Kadına Şiddet Paneli'

Merkezi Bakırköy Zuhuratbaba Mahallesi'nde bulunan Görme Özürlüler Derneği, farkındalık seminerleriyle üyelerini bilgilendirmeye devam ediyor. Son olarak 29 Aralıkta konusu 'Kadına Şiddet' olan panel gerçekleştirildi. bir hem kadınlar eksik bilgilerini tamamladı hem de merak ettikleri soruları sorma fırsatı buldu.

Düzenlenen panele katılan kadınlar, Türkiye'de kadınların yaşadığı sorunları, psikolojik ve fiziki şiddeti, iş yerlerindeki ayrımcılığı, hukuki haklarını ve birçok konuda yaşadıkları sıkıntıları konuştu.

İstanbul Barosu Avukatlarından Hülya Koçyiğit ve İlay Çatalbaş'ın yaptığı bilgilendirmede, 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun çerçevesinde

Hazırlayan
Selvet
Bayraktar
Tokat

kadının yasal hakları, şiddet gören ve görme tehdidi altında olan kadınların neler yapması gerektiği, hangi kurumlarla iletişime geçmesinin doğru olacağı hakkında bilgi verildi. Panelde ayrıca kadın ve çocukların maruz kaldığı şiddeti ve tacizi engellemek adına kullanıcılara sunulan acil müdahale uygulaması KADES anlatıldı.

Bizler kades uygulamasının erişilebilir olup olmadığını uygulamalı olarak test ettik. sonuç sevindiriciydi. uygulama görme engellilerin kullanımı için gayet erişilebilirdi.

Benim de katılımcısı olduğum panel gayet verimli geçti. etkinlik sonunda engelli kadınların kadın sığınma evlerine yaşam koşullarının engelliye elverişsiz olduğu bahane edilerek alınmadığı, özel rehabilitasyon merkezleri ve bakım evlerine gönderildiği, bununda adres bilgilerini gizlemekle ilgili sıkıntılar doğurduğu ve bizlerin bu konuda acil bir mücadele başlatmamız gerektiği kararına varıldı.

Kadınların yoğun ilgi gösterdiği panel, alanında uzman hukukçuların bilgilendirmelerinin ardından soru cevap şeklinde ilerledi.

panel sonunda konuyla ilgili görüş bildiren GÖZDER Yönetim Kurulu Üyesi Mustafa Ercan, şiddete uğrayan engelli kadınlarla ilgili hazırlayacakları raporu ilgili kurum ve kuruluşlara ileteceklerini, konuyla ilgili gerekli düzenlemelerin yapılmasını isteyeceklerini söyleyerek, “Görmeyen kadınlarımızın da gözü olacağız” dedi.

Ailesinin kaçırdığı kadın, kadın dayanışmasıyla kurtarıldı

Uzun yıllardır ailesinden şiddet gören ve istismar edilen 25 yaşındaki E.E. isimli kadın, arkadaşları aracılığıyla başvurduğu Kadın Dayanışma Komitelerine (KDK) üye kadınlarca ailesinin yanından alındı.

E.E, en son Bursa’da yaşarken ailesi tarafından şiddete uğramış ve Kırklareli’ne kaçırılmıştı.

KDK’ya başvurusu üzerine kendisiyle iletişim kurup durumu hakkında bilgi edinen kadınlar, savcılığa suç duyurusunda bulundu.

Ardından alınan hukuki önlemlerle birlikte Kadın Dayanışma Komiteleri üyeleri E.E.’yi özgürlüğüne kavuşturmak için yaşadığı yere gitti. KDK üyeleri kolluk yardımıyla E.E.’yi ailesinin evinden aldı.

Kadının ailesi hakkında “kişiyi hürriyetinden yoksun kılma”, “kasten yaralama”, “tehdit ve hakaret” suçlarından soruşturma başlatıldı.

Kadın Dayanışma Komiteleri, E.E’nin özgürlüğüne kavuşmasının ardından yaptığı açıklamada, kadına karşı şiddetin giderek arttığı bu düzende, kadınların asla yalnız olmadığını, her türlü baskıya ve şiddete karşı birlikte mücadele edeceklerini vurguladı.

“Hiçbir kadın bu düzene boyun eğmemeli” diyen KDK’li kadınlar, zor durumdaki her kadın için hem hukuki hem de manevi destek sunacaklarını, bu zorlu yolu birlikte yürüyeceklerini ifade etti.

Hatay Büyükşehir Belediye’den ‘Güvenli Kentler İçin Daha Çok Eşitlik’ projesi

Hatay, Güvenli Kentler İçin Daha Çok Eşitlik Daha Çok İzleme Projesi kapsamında yapılan Kentsel Haklar ve Hizmetler Alanında Toplumsal Cinsiyet Eşitliği çalışmasında yer aldı.

Hatay Kent Konseyi'nin yerel kolaylaştırıcı olarak yer aldığı ve destek verdiği eğitimlere kadının güçlenmesi adına çalışan 20'ye yakın STK, meslek odası ve belediye temsilcisi katıldı.

Toplumsal cinsiyeti ana akımlaştırma, toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme, hak temelli izleme ve kentsel haklar ve hizmetler alanında toplumsal cinsiyete dayalı norm ve standartları konularının yer aldığı eğitimler üç gün sürdü.

Eğitim ve çalışma hakkında bilgi veren projenin yürütücüsü Karadeniz Yeni Ufuklar Derneği Başkanı Mustafa Kınık, bu çalışma ile yerel yönetimlerin plan ve programlarına başta kadınlar olmak üzere farklı ihtiyaç sahibi grupların dâhil edilmesi için ana akımlaştırma kavramını ele aldıklarını söyledi.

Eğitime katılan Hatay Kent Konseyi ve aynı zamanda Engelliler Meclisi Başkanı Hüseyin Ataşer, Hatay olarak bu çalışmada yer almaktan mutlu olduklarını, kadının güçlenmesi için kentte yapılacak önemli çalışmalar olduğunu ifade etti.

Amacı kentsel haklar ve hizmetlerin toplumsal cinsiyete duyarlı bir biçimde planlanmasına ve izlenmesine katkı vermek olan proje Hatay dâhil 7 ilde uygulanıyor.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilen ve Karadeniz Yeni Ufuklar Derneğinin yürütücüsü olduğu programının Hatay eğitimleri katılımcılara sertifika verilmesiyle son buldu.

Kartal'da, Kadın Hakları Günü'ne özel söyleşi ve tiyatro oyunu.

Kartal Belediyesi, 5 Aralık Dünya Kadın Hakları Günü'nü unutmadı. Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü tarafından düzenlenen etkinlikler kapsamında, 'Kadın Hakları ve Edebiyat' söyleşi ile 'Sardunya Kokan Kadınlar' tiyatro oyunu izleyiciler ile buluştu.

Kartal'da; kadınların, çocukların ve ailelerin sorunlarına karşı daha kapsamlı çalışmalar gerçekleştirmek adına Kartal Belediye Başkanı Gökhan Yüksel'in talimatlarıyla Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü'nü kuran Kartal Belediyesi, 5 Aralık Dünya Kadın Hakları Günü kapsamında iki ayrı etkinlik düzenledi.

Uğur Mumcu Kültür Merkezi'nde gerçekleşen etkinliklerde, ilk olarak kadın hakları savunucusu ve yazar Jale Karabekir'in konuşmacılığında, 'Kadın Hakları ve Edebiyat Söyleşi' gerçekleştirildi. Yazar Karabekir, söyleşide kadın sorunlarının edebiyatımızda nasıl ele alındığını anlattı.

'Estetik' kelimesinin Yunanca anlamıyla 'duyuların genişlemesi' anlamına geldiği, karşıt kelimesinin ise 'duyuların kapanması' olan 'anestezi' kelimesi olduğunu belirten yazar Karabekir, edebiyatın ve sanatın iyileştirici, hayata bakış açısını değiştirici yönüne dikkat çekti. Yazar Karabekir, bu yüzden kadın düşmanı çevrelerin aynı zamanda edebiyat ve sanat düşmanı olduğunu sözlerine ekledi.

Söyleşinin sonunda, Kartal Belediyesi Meclis Başkanvekili Özlem Bulut ve Cumhuriyet Halk Partisi Kadın Kolları Merkez Yönetim Kurulu Üyesi Nejla Erdem, yazar Jale Karabekir'e Kartal Be-

lediye Başkanı Gökhan Yüksel adına teşekkür plaketi takdim etti. Kartal Belediyesi Meclis Başkanvekili Özlem Bulut, söyleşiden dolayı yazar Jale Karabekir'e teşekkür ederek, Kartal Belediyesi'nin kadın sorunlarını çok ciddiye aldığını ve bu bağlamda çalışmalar gerçekleştirdiğini söyledi.

Söyleşinin ardından, oyuncu Ferda Kaynar'ın tek kişilik sahnesiyle, 'Sardunya Kokan Kadınlar' adlı tiyatro oyunu, izleyiciler ile buluştu. Yazar Mine Engin Tekay'ın aynı isimli kitabından uyarlanan oyun, izleyenler tarafından çok beğenildi.

Oyunun sonunda ise, CHP Kadın Kolları Merkez Yönetim Kurulu Üyesi Nejla Erdem ve Atatürkçü Düşünce Derneği Kartal Şube Başkanı Kemal Aslan, oyuncu Ferda Kaynar'a ve oyun ekibine teşekkür plaketi takdim etti.

CHP Kadın Kolları Merkez Yönetim Kurulu Üyesi Nejla Erdem, oyuncu Ferda Kaynar'a teşekkür ederek, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde, birçok Avrupa ülkesinden önce Türkiye'de kadınların haklarına kavuştuğuna dikkat çekerek, cinsiyet eşitliği olmayan toplumların özgür toplumlar olamayacağını sözlerine ekledi.

Ataşehir Belediyesi ve Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu arasında 'Şiddet Acil Yardım Hattı' protokolü

Ataşehir Belediyesi ve Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu arasında, şiddete uğrayan kadınlara destek olmak ve federasyon bünyesinde hizmet veren "Aile İçi Şiddet Acil Yardım Hattı"nı Ataşehir'de yaygınlaştırmak üzere bir protokol imzalandı.

Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu, bu protokolle, Aile İçi Şiddet Acil Yardım Hattı olan (0212) 656 96 96 ve 0549 656 96 96 numaralı hattın bilinirliğinin artırılması amacıyla Ataşehir Belediyesi'nin tüm iletişim kanallarını kullanarak çalışmalar yürütecek

Ataşehir'de yaşayan yurttaşlar, şiddet vakalarında ihtiyaç duydukları hukuksal, psikolojik ve sosyal konularda yardım hattını 7 gün 24 saat arayarak, Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu'na bağlı destek mekanizmalarına yönlendirilecek.

Ataşehir Belediye Hizmet Binası'nda gerçekleşen imza törenine, Ataşehir Belediye Başkan Yardımcısı Orhan Çerkez ile Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu Başkanı Canan Güllü katıldı.

Ataşehir Belediyesi'nin kadınlara yönelik şiddetle mücadele konusunda örnek çalışmalar gerçekleştirdiğini dile getiren Ataşehir Belediye Başkan Yardımcısı Orhan Çerkez, "Her toplumda mücadele edilen sosyal sorunların başında gelen şiddetin en yoğun uygulandığı kesimlerin başında maalesef kadınlar gelmektedir. Geçtiğimiz hafta Belediye Başkanımız Sayın Battal İlgezdi, Ataşehir'de yaşayan her sosyal kesimden kadının korunması, desteklenmesi ve güçlendirilmesi amacıyla Kadın Dayanışma Merkezi'ni hizmete açarak her zaman kadınların yanında olduğumuzu bir kez daha gösterdi. Ataşehir Belediyesi olarak, şiddetin her türüne karşı koyan bir anlayış ile çalışmalarımızı yürütüyoruz. Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu ile birlikte kadına yönelik şiddetin nedenleri ve sonuçları üzerinde çalışmalar yaparak çözüm arayışları içinde olmayı sürdürerek, şiddetin olmadığı bir Ataşehir için çalışacağız" diye konuştu.

Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu Başkanı Canan Güllü, protokol hakkında şunları söyledi: "Bizim için bu protokollerin önemi yerel yönetimlerin kadına karşı şiddetin önlenmesinde

ortaya koyduğu iradedir. Ataşehir Belediyesi de bu anlamda çok önemli bir adım atarak, bizimle iş birliği içinde oldu. Bu nedenle Ataşehir Belediye Başkanı Sayın Battal İlgezdi'ye, Başkan Yardımcısı Sayın Orhan Çerkez'e ve emeği geçenlere çok teşekkür ediyorum. Acil Yardım Hattı'nın temel noktası kadınların şiddete uğradıklarında ya da şiddet öncesinde nerelere başvurabilecekleri, nasıl yardım alabilecekleri konusunda uzman ekiplerden yardım alabilmesine dayanıyor. Federasyon olarak Türkiye'nin dört bir yanında protokoller imzalayıp ağıımızı her geçen gün daha da genişletiyoruz. Buradan sonraki süreçlerde Türkiye'yi şiddetsiz bir ülke yapma gayesiyle yola devam edeceğiz.”

Kadınlar ped ve tampon fiyatlarındaki artışı protesto etti

Kampüs Cadıları hijyenik ped ve tampon fiyatlarındaki artışı protesto ederek, “Ped tampon lüks değil ihtiyaçtır. Ücretsiz ve ulaşılabilir hijyenik ped talebimizden asla geri adım atmıyoruz” dediler.

kampüs Cadıları, son dönemde ped fiyatlarındaki artışa dikkat çekmek için İzmir’de basın açıklaması düzenledi.

Alsancak Kıbrıs Şehitleri Caddesi’nde düzenlenen açıklamada, “Keyfimizden mi canıyoruz, vergini reglimden çek” yazılı pankart taşınarak, sık sık “Susmuyoruz korkmuyoruz itaat etmiyoruz”, “Devlet elini bedenimden çek” ve “Ped tampon lüks değil ihtiyaçtır” sloganları atıldı.

Kadınlar adına açıklama yapan Buse Özyılmaz, iktidarın uyguladığı ekonomi politikaları sonucu büyüyen ekonomik kriz nedeniyle kadın yoksulluğunun derinleştiğini söyledi.

Kadınların en temel ihtiyaçlarından biri olan hijyenik ped ve tamponların devlet tarafından lüks tüketim ürünü olarak tanımlandığını ifade eden Özyılmaz, “Hijyenik ped ve tamponlardan yüzde 18 vergi alınması kabul edilemez. Artan zamlarla birlikte hijyenik ped ve tamponlara ulaşmamız imkansız hale geldi. Ekonomik sebeplerle daha ucuz ve kalitesiz olan alternatif ürünlere yöneldikçe sağlığımız tehlikeye giriyor. Bizi bu çıkmaza sokan, sağlığımızı tehlikeye atan erkek devletten alacaklıyız” dedi.

İktidarın kadın düşmanı politikalarının farkında olduklarının altını çizen Özyılmaz, “Ücretsiz ve ulaşılabilir hijyenik ped talebimizden asla geri adım atmıyoruz. Bir taraftan ekonomik kriz, diğer taraftan artan erkek şiddeti ile sıkıştırılmaya çalıştığımız bu döngü aşılamaz değildir. Bu döngüde hiçbir kız kardeşimiz yalnız değildir. Bütün kız kardeşlerimizi yan yana gelerek kız kardeşliği ve isyanı yükseltmeye davet ediyoruz” diye konuştu.

Yeni rapor: Kadınlar kürtaj hakkı konusunda hemfikir

Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği için Dissensus Araştırma tarafından yürütülen Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı’nın da katkı sağladığı Kadınların Üreme Sağlığı Hizmetleri ve Kürtaj Deneyimleri araştırmasının sonuçlarının tartışıldığı tanıtım toplantısı gerçekleştirildi.

3 Aralık 2021 Cuma günü gerçekleşen toplantı Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı’ndan Selime Büyükgöze’nin konuşmasıyla başladı.

Selime Büyükgöze şöyle dedi:

“Türkiye’de isteğe bağlı kürtaj 10 haftaya kadar hala yasal. Ancak biz başka pek çok alanda olduğu gibi, kürtaj hakkında da bu yasal hak ile yasanın uygulaması arasında devasa bir fark olduğunu görüyoruz. Bugün pek çok hastanede de yasal değil yasak diyerek yanlış bilgi verildiğini de görebiliyoruz.

“Kürtaj konusunu konuşurken kadınların bedenleri üzerindeki denetimi bu şekilde daha kapsamlı bir şekilde konuşmamız, kadınların kendi bedenleri ve cinselliği ile kurduğu ilişkiden istenmeyen gebeliğe doğru giden yolu görmemiz ve daha sonra istenmeyen gebeliğin de sonlandırılmasının devlet eliyle zorlaştırılması olarak okumamız gerekiyor

Toplantı Dissensus Araştırma’dan Nükhet Sirman ve Feyza Akınerdem’in yazdığı raporu sunmasıyla devam etti. Nükhet Sirman araştırmanın çerçevesini anlattı, şunları söyledi:

“Kürtaja yaklaşımın kendisiyle kürtaja yaklaşımın doğurganlıkla bağlantısının kadının bedeni ile olan ilişkisine bakarak daha bütüncül bir çerçeve çizmeye çalıştık. Yani kürtajı doğurganlığın, doğurganlığı da bedenin içerisine yerleştirmeye çalıştık.”

Ardından konuşmaya başlayan Feyza Akınerdem raporda öne çıkan bulgulardan bahsetti şöyle dedi:

“Kadınların kendi yaşadıklarına dair anlattıklarının bütüncül bir şekilde patriyarkayı tarif ettiklerini gördük. Kadınlar bedenleri ile ilgili kararları kendileri almak ve bu noktada destek ve onay görmek istiyorlar.

Ardından Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği’nden Aslı Elif Sakallı konuşarak “Bu araştırmayı yaptırırken, kürtajın 2012’den beri engellenmesinin ötesinde kriminalize edilmesinin karşısında kadınların kürtaja nasıl yaklaştıklarını anlayabilmek ayrıca beden, cinsellik, doğum konularında nasıl düşündüklerini ve neler deneyimlediklerini görebilmek istedik.” dedi.

“Bu araştırmanın kadınların beden, cinsellik, doğum ve kürtaj konusundaki deneyim, algı ve duygu dünyalarını ön plana çıkarırken Türkiye’de yasal ama erişilebilir olmayan kürtaj hakkını savunmak ve etkili feminist yöntemlerle mücadele ve savunuculuk stratejileri belirlemeye katkı sunmasını diliyoruz. Ayrıca araştırma sonuçlarının kürtaj hakkı konusunda yürütülecek feminist mücadelemizi güçlendirmesini ve yeni stratejiler geliştirmemize vesile olmasını ümit ediyoruz.

Araştırmada konuşulan kadınların çoğu kürtaj konusunda farklı yargıları olsa da böyle bir seçeneğin var olması gerektiği hakkında hemfikir oldu. Katılımcılardan yalnızca biri kürtajın tamamen yasaklanması gerektiğini savundu.

Araştırmaya katılan kadınların büyük bir çoğunluğunun kürtajın tamamen serbest olmasından yana değil. Hafta sınırı, eş, ebeveyn izni ve sağlık gerekçeleri konusunda farklı bakış açıları olsa da çoğunluk için bir sınır var.

Araştırmaya katılan kadınlara hamilelik, doğum, kürtaj, ilaçla kürtaj, sağlık sistemi ve doğurganlık hakları konularında neler bildikleri soruldu. Yanıtlar değerlendirildiğinde kadınların bilgilerinin kaynağının ağırlıklı olarak kendilerinin ve çevrelerindeki deneyimleri olduğu görüldü.

Uluslararası Af Örgütü’nden çarpıcı rapor: Kadına yönelik şiddette iktidar ne dedi? Hangi adımlar atılmadı?

‘Türkiye Sözleri Eyleme Geçir’ başlıklı bir rapor yayımlayan Uluslararası Af Örgütü, Türkiye’de kadın haklarını mercek altına aldı. Raporda; ‘Türkiye’de toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamayı amaçlayan bir siyasi irade yok’ tespitine yer verildi.

Türkiye, 20 Mart 2021’de AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan’ın imzasıyla İstanbul Sözleşmesi’nden çekildi. Toplumsal cinsiyet eşitliğini tesis etmek, erkek şiddeti ve kadın cinayetlerini önlemek için önemli olan bu uluslararası sözleşmeden çekilme kararı Türkiye’de tepkiyle karşılandı.

Uluslararası Af Örgütü, İstanbul Sözleşmesi’nden çekilme kararı sonrası mevcut yasal çerçeveleri, yasalardaki boşlukları ve yetkililerin uymakla yükümlü olduğu yasa, sözleşme ve standartları inceleyerek bir rapor hazırladı. Raporun amacı ise şöyle belirtildi:

‘Türkiye’de kadınlara yönelik şiddetin mevcut durumunu incelemek ve devletin, kadınların şiddete maruz kalmama hakkına saygı gösterme, bu hakkı koruma ve gereğini yerine getirme yükümlülüklerinin bir özetini sunmak.

Hükümet yetkililerinin açıkladığı vaatler ve uygulamalar arasındaki boşluklara işaret eden örgüt, hayata geçirilmesi gereken tavsiyelerini de paylaştı.

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu’nun 23 Mart 2021’de sarf ettiği “Kadına yönelik şiddette sıfır tolerans anlayışıyla ihtiyacınız olan her an, yanınızdayız” sözleriyle başlayan raporda; Erdoğan’ın sözlerine de yer verildi. İnsan Hakları Eylem Planı tanıtım toplantısındaki, “Tek bir kadının dahi şiddet mağduru olmadığı güne kavuşana kadar kurumların, sivil toplum kuruluşlarının, medyanın ve toplumun tüm kesimlerinin işbirliğiyle bu mücadeleyi sürdüreceğiz” sözlerini hatırlatan örgüt, bu vaatlerin çoğunlukla hayata geçmediğini ortaya koydu.

Raporda; Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’nın 2019’da 336 kadın, 2020’de 267 kadın ve 2021’nin ilk dört ayında 95 kadın toplumsal cinsiyete dayalı şiddet sonucunda öldürüldüğü yönündeki bilgisine yer verildi. Sivil toplum örgütleri ve basın derlediği verilerle bakanlık verileri arasındaki farka da dikkat çekildi ve şu tespit yapıldı:

“Tüm bunlar, sıklıkla ayrımcı söylemlere başvuran siyasetçilerin toplumsal cinsiyete dayalı önyargıları teşvik ettiği bir ortamda meydana gelmektedir. Kadınlara ve kız çocuklara yönelik şiddeti körükleyen bu kadın düşmanı görüşler, genellikle kolluk kuvvetlerinde ve Türkiye’de koruma ve adalet talebinde bulunan kadınların, yargı sisteminde karşı karşıya kaldığı muamele ve neticelerde de kendini göstermektedir.

Özetle, devletin eylemleri ve ihmalleri esasen şiddete maruz bırakılanlar ve şiddetten hayatta kalanlar yerine, kadınlara yönelik şiddet faillerini korumaktadır. İstanbul Sözleşmesi’nden çekilme kararı bu durumun önemli ve sert bir örneğidir. Tüm bunlara rağmen, Türkiye’nin İstanbul Sözleşmesi’nden çekilmesiyle birlikte yükümlülüklerinin sona ermediğini vurgulamak da önemlidir.”

Raporun dördüncü bölümünde, Türkiye’nin açıkladığı dört ayrı ulusal eylem planlarına değinildi.

Eylem planı ve atılan adımları inceleyen Af Örgütü, raporda dördüncü bölüme şu çarpıcı tespiti yer verdi:

“Toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamayı amaçlayan bir siyasi iradenin olmaması, Türkiye’de kadınlara yönelik şiddetin sona erdirilmesinin önündeki en önemli engellerden biridir.”

Raporda; söz konusu eylem planlarına işaret edilerek, “Toplumsal cinsiyet eşitliğinin adı yok denildi.

Eylem Planları sonrası, kadınların şiddete maruz kalmama hakkının izlemeye alındığı bölümde ise öne çıkan ihmal ve ihlal alanları sıralandı:

- Çocuk yaşta, erken ve zorla evlilikler
- Acil tedbir ve koruma kararları
- Şiddetten hayatta kalanların temel hizmetlere erişim hakkı
- Koordinasyon konusunda eksiklikler
- Cinsel sağlık ve üreme sağlığı

Cinsel şiddetle mücadele merkezleri, çocuk yaşta evlilikler, koruma kararları, cinsel sağlık ve üreme sağlığı gibi başlıkların da incelendiği raporun tavsiye listesinde örgüt şu çağrılarda bulundu:

“Kadınların korunma ve temel hizmetlere erişim hakkını güvence altına alın, kadınların adalete ve onarıma erişim hakkını güvence altına alın, kadınların ve kız çocukların zorla evlendirmeye maruz bırakılmadan yaşama hakkını koruyun, kadınların ve kız çocukların sağlık hakkını güvence altına alın, kadınların ve kadın hakları gruplarının barışçıl toplanma hakkını güvence altına alın.”

Adalet Divanı’ndan “gökkuşağı ailelerini” ilgilendiren kara

Avrupa Birliği’nin en üst yargı organı olan Avrupa Adalet Divanı, ebeveynleri aynı cinsiyetten olan ailelerin haklarını güçlendiren bir karar aldı.

AB’nin en yüksek yargı organı olan Adalet Divanı, iki kadının yasal olarak anneliğini üstlendiği bir kız çocuğunun durumunu ele aldığı davada, bir AB ülkesi tarafından düzenlenen doğum belgesinin diğer üye ülkeler tarafından, ebeveynlerin cinsiyetlerine bakılmaksızın tanınması gerektiğine hükmetti.

Yargıçlar, kararlarında Avrupa Birliği’nde uygulanan serbest dolaşım hakkına atıfta bulundu.

Evli olan Bulgaristan ve İngiliz vatandaşı iki kadın yaşadıkları İspanya’da bir kız çocuğu sahibi oldu. İspanya’da düzenlenen doğum belgesine her iki kadın da çocuğun annesi olarak işlendi.

Ancak Bulgaristan makamları kızın Bulgaristan vatandaşı olan annesinin kimlik ve pasaport çıkartmak için ibraz ettiği İspanya’dan alınan doğum belgesini kabul etmedi. Doğum belgesinde kızın biyolojik annesinin kimliğinin açıklanması gerektiğini belirten Bulgar yetkililer, iki ebeveynin de kadın olarak belirtilmesinin Bulgaristan kamu düzenine aykırı olduğunu ifade ettiler.

Bulgaristan’ın doğum belgesini tanımaması nedeniyle kız çocuğuna Bulgaristan kimliği ve pasaportu verilmedi. Böylece kızın AB vatandaşlığından doğan hakları kısıtlanmış oldu. Bulgaristan yurttışı olan anne durumu ülkesinde yargıya taşıyarak, Sofya idare mahkemesinde dava açtı.

Bu mahkeme ise dava dosyasını Avrupa Adalet Divanı’na sevk etti. Avrupa Adalet Divanı

da çocuğun doğumdan Bulgar vatandaşlığına sahip olduğunu belirterek, Bulgaristan'ın kıza, İspanya'da alınan doğum belgesine göre Bulgaristan kimlik kartı veya pasaportu tanzim etmekle yükümlü olduğuna karar verdi.

Mahkeme Bulgaristan veya diğer AB ülkelerinin kızın İspanyol doğum belgesini tanımak zorunda olduğuna vurgu yaptı.

Fransa onarım terapisini yasakladı

Fransa parlamentosunda (14 Aralık ta) “onarım terapisi”ni yasaklamak için oylama yapıldı. Bir kişinin cinsel yönelimini ya da cinsiyet kimliğini değiştirme girişimi olan bu tehlikeli uygulamayı yasaklamak için atılan adımlara giderek daha fazla ülke dahil oluyor.

Oylama, uygulamanın Kanada’da yasaklanmasından sadece bir hafta sonra yapıldı.

Onarım terapisi, bir kişinin cinsel yönelimini ya da cinsiyet kimliğini değiştirmeye kalkışan zararlı ve güvenilmez bir uygulama. Bu uygulama Amerikan Tıp Derneği ve dünya çapında önde gelen bazı tıp ve akıl sağlığı grupları tarafından yasaklanmıştı.

ülkedeki yasak “bir kişinin gerçek ya da algılanan cinsel yönelimini ya da cinsiyet kimliğini değiştirmeye veya bastırmaya çalışan ve zihinsel veya fiziksel sağlığı üzerinde etki sahibi olmak amacıyla yapılan “eylemleri, davranışları ve tekrarlanan ifadeleri” kapsıyor.

Fransız yasalarına göre LGBTQ+’lar için onarım terapisi öneren biri, iki yıla kadar hapis ile cezalandırılacak. Ayrıca bu kişi, The Thomson Reuters Foundation’dan alınan bilgiye göre 33,810 dolar tutarında para cezasına çarptırılacak.

Suçun çocuklara ya da savunmasız yetişkinlere yönelmesi durumunda cezaların daha da sertleşeceği açıklandı.

Tasarı, parlamentonun alt meclisi Ulusal Meclis’te Ekim ayında oybirliğiyle kabul edilmiş ve 7 Aralık’ta Senato’da 305’e karşı 28 oyla onaylanmıştı. yasa tasarısı Parlamento tarafından da onaylanmış oldu.

Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron’un yasayı imzalaması bekleniyor.

Fransız Eşitlik Bakanı Elisabeth Moreno Twitter hesabından “Bu anlaşma beni çok mutlu etti. Hayır, kendin olmak suç değil” ifadelerini paylaştı.

Fransa Avrupa İşlerinden Sorumlu Devlet Sekreteri eşcinsel Clement Beaune, Twitter aracılığıyla, yasa lehine oy kullanan parlamento üyelerine teşekkürlerini iletti ve “bu anlaşmadan” gurur duyduğunu ifade etti.

Brezilya, Ekvador, Almanya ve Malta gibi ülkelerin yer aldığı ve giderek büyüyen onarım terapisini yasaklayan ülkeler listesine Fransa da dahil oldu.

ABD’de yirmi eyalet bu uygulamayı 18 yaşından küçükler için yasakladı. Beş eyalette kısmi yasaklar var, üç eyalette ise federal karar nedeniyle yasak koyulamıyor.

Şimdilik bizlerden bu kadar. Yeni sayımızda görüşmek dileğiyle umutla kalın.

ÖYLE OLSA

Yazan
Güler
Özince

Yeryüzüne bıraktığım ağırlık çok büyük
Bi' kurtulsam bi dünya hafifler
Gökyüzüne savurduğum hayaller yerle yeksan
Bi' unutsam azalır kasırgalar
Her gün ağlar
Her gece ağlar
Ağlar hayallerim
Durmaz, susar
Hayata küser
Döner dolaşır yine yeşeririm
Ama ben inanmam asla mutsuz yarınlara
Öyle olsa sen gelmezdin
Ama ben inanmam asla mutsuz yarınlara
Öyle olsa sen gelmezdin
Yeryüzüne bıraktığım ağırlık çok büyük
Bi' kurtulsam bi dünya hafifler
Gökyüzüne savurduğum hayaller yerle yeksan
Bi' unutsam azalır kasırgalar
Ama ben inanmam asla mutsuz yarınlara
Öyle olsa sen gelmezdin
Ama ben inanmam asla mutsuz yarınlara
Öyle olsa sen gelmezdin
Öyle olsa sen gelmezdin.
Öyle olsa sen gelmezdin.

Biz bir grup kadın bir araya geldik. Düşüncelerimizi, duygularımızı, dertlerimizi, sevinçlerimizi, kaygılarımızı, umutlarımızı paylaştık. Gördük ki; paylaşmak istediğimiz ne çok şeyimiz var ve paylaştıkça zenginleşiyoruz. Her şeyin daha iyiye gideceğine ilişkin umudumuz artıyor. Bu paylaşımı başka insanlarla da yapsak, birbirimize umut aşılacak ne güzel olur...

Şubat 2022
Ankara